

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Lenka Copková

**Analýza vybraného projektu řešeného na Přírodovědecké fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím literatury a zdrojů uvedených v seznamu.

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph. D. za ochotu a vstřícnost, a stejně tak za cenné rady, které mi při tvorbě diplomové práce poskytla.

Obsah

Obsah	4
Úvod	6
Teoretická část	9
1 Veřejná vysoká škola a její financování	10
1.1 Vymezení pojmu	10
1.2 Zdroje financování veřejné vysoké školy	10
1.2.1 Institucionální zdroje	11
1.2.2 Účelové zdroje	12
1.2.3 Neveřejné zdroje	13
2 Dotace z fondů Evropské unie	15
2.1 Základní pojmy - stručná charakteristika	16
2.2 Projekt, projektový cyklus	19
2.3 Regionální politika EU	21
2.3.1 Principy regionální politiky EU	22
2.3.2 Nástroje regionální politiky EU	22
2.4 Programovací období	23
2.4.1 Programovací období 2007-2013	24
2.5 Operační programy 2007 – 2013	25
2.5.1 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	26
2.5.2 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace na Univerzitě Palackého	27
2.5.3 Prioritní osa 3 - Komercializace a popularizace VaV	28
2.5.4 Oblast podpory 3.2 – Propagace a informovanost o výsledcích VaV	28
2.5.5 Popularizační aktivity na UP	29
3 Projekt Pevnost poznání	32
3.1 Východiska projektu	32
3.2 Vstupní situace	33
Praktická část	38
4 Vliv úprav rozpočtu projektu a změn v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání na strukturu finančních zdrojů	39
4.1 Stanovení cíle výzkumu	39
4.2 Formulace výzkumných otázek	39
4.3 Stanovení metody výzkumu	40

4.4 Výzkumný soubor.....	40
5 Fáze projektu	42
5.1 Přípravná fáze.....	43
5.1.1 Koncepce rozpočtu v přípravné fázi.....	47
5.1.2 Daň z přidané hodnoty jako významný aspekt finanční struktury projektu	48
5.1.3 Tvorba rozpočtu.....	49
5.1.4 Finanční mezera.....	53
5.2 Realizační fáze.....	55
5.2.1 Změna přístupu k užívání objektu	56
5.2.2 Modifikace rozpočtu.....	58
5.3 Provozní fáze	60
6 Udržitelnost	61
6.1 Pravidla pro fázi udržitelnosti.....	61
6.2 Finanční zdroje pro fázi udržitelnosti.....	62
6.3 Finanční zdroje pro zkvalitnění vzdělávací infrastruktury.....	63
7 Shrnutí	65
8 Závěr.....	68
Seznam tabulek.....	70
Seznam zkratk.....	71
Použitá literatura a zdroje	72
Elektronické zdroje.....	72
Nepublikované zdroje.....	75
Seznam příloh.....	76

Úvod

Tématem předložené diplomové práce je modelový příklad praktické aplikace jednoho ze zdrojů financování veřejné vysoké školy v České republice – dotace ze strukturálních fondů Evropské unie. Problematika bude demonstrována na konkrétním projektu.

Téma bylo zvoleno s ohledem na mé profesní zaměření a dlouhodobý zájem o tuto oblast. V diplomové práci popíši základní zdroje financování veřejné vysoké školy, podrobněji se zaměřím na možnosti, které lze v tomto směru využít na základě členství České republiky v Evropské unii, a uvedu konkrétní příklad toho, jak tento titul aplikuje ve svém hospodaření Univerzita Palackého v Olomouci.

Práce bude rozdělena do dvou částí, části teoretické a části praktické.

Teoretická část bude členěna do 3 hlavních kapitol. V jejím úvodu vymezím institut veřejné vysoké školy a její legislativní ukotvení v právním řádu České republiky. Dále se zaměřím na principy financování veřejné vysoké školy, budu konkretizovat některé zdroje finančních prostředků a jejich možné využití. Podrobněji pak popíši dotace z fondů Evropské unie, objasním pojmy, které se s tímto institutem pojí, budu charakterizovat jejich strukturu a způsob získávání prostředků z nich. V teoretické části bude rovněž obsažena charakteristika konkrétního operačního programu, z jehož zdrojů je financován jeden z nejvýznamnějších projektů řešených na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, tedy Pevnost poznání. Závěrečná kapitola teoretické části práce bude věnována popisu základních východisek daného projektového záměru.

Obsahem praktické části diplomové práce bude analýza přípravné a realizační fáze zmíněného projektu. Projekt se vyznačuje několika atypickými prvky, na které v rámci objasnění průběhu projektového cyklu poukáži. Zaměřím se na významné milníky spojené s projektem, s důrazem na finanční hledisko. V závěrečné části práce navrhnu alternativy financování projektu po přechodu do provozní fáze, nazývané též fáze udržitelnosti.

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je analýzou vybraného projektu zjistit, jaký dopad měly úpravy rozpočtu a změny v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání na strukturu zdrojů financování. Od uvedeného hlavního cíle se odvíjejí následující dílčí cíle.

1. Definovat význam veřejné vysoké školy a charakterizovat zdroje financování této instituce.
2. Objasnit relevantní pojmy a procesy spojené s využitím prostředků z fondů Evropské unie
3. Vysvětlit význam institutu daně z přidané hodnoty v souvislosti s analyzovaným projektem.
4. Na základě provedené analýzy navrhnout alternativy finančních zdrojů pro provozní fázi daného projektu.

Domnívám se, že zvolené téma je v současné době, pro niž jsou typické rostoucí snahy o intenzivnější evropskou integraci, vysoce aktuální. Spolupráce členských států Evropské unie je jednou z nejdiskutovanějších společensko-politických otázek a lze předpokládat, že tento trend bude v budoucnosti pokračovat.

Téma je vysoce aktuální i co do aspektu ekonomického. Evropské instituce stále více kladou důraz na maximální efektivitu jak hospodářských, tak společenských aktivit, což vede k nutnosti plně využívat potenciálu veškerých dostupných finančních zdrojů. Výsledkem je skutečnost, že otázku evropských projektů, jejich řízení a financování řeší stále více subjektů, a to jak ze soukromé, tak z veřejné sféry, napříč odvětvími, včetně vysokých škol a výzkumných institucí.

Velmi aktuální je zvolené téma také z hlediska pedagogického. Posláním vzdělávací instituce je vzdělávat, šířit poznání a zušlechťovat tak jedince i celou společnost. Díky přítoku finančních prostředků z Evropské unie se konkrétně pro vysoké školy nesporně otevírá nová cesta k naplňování jejich poslání kvalitnějším způsobem, než tomu bylo doposud. Dostatek finančních prostředků zacílených vhodnou formou žádoucím směrem umožňuje motivovat děti a mládež ke studiu, a probouzet nejen v dětech, ale i v dospělých trvalou touhu po sebevzdělávání. Investice do nákladnějších pomůcek a nových pedagogických nástrojů, které by byly jinak nad možnosti dané pedagogické instituce, pak může posunout celý proces výchovy na nové úrovni.

A konečně nemohu nezmínit důvod, proč jsem v rámci tématu zvolila právě konkrétní projekt. Určité fáze projektového cyklu, jemuž jsem měla možnost být přítomna jako členka projektového týmu, se vyznačovaly situacemi, které se v rámci skupiny obdobně zaměřených projektů v České republice ukázaly jako zcela jedinečné. Při jejich řešení bylo nutno nalézat neobvyklé cesty a lze říci, že se projekt stal v mnoha směrech unikátem.

Věřím, že výstupy předložené práce mohou v budoucnu sloužit jako vodítko pro potenciální řešitele obdobně tématicky zaměřených projektů nebo jako zajímavý modelový příklad z projektové praxe pro studenty či další zájemce o tuto problematiku.

Teoretická část

1 Veřejná vysoká škola a její financování

Úvodní kapitola bude věnována instituci veřejné vysoké školy. Tato instituce je pro svou roli příjemce dotace jedním z klíčových činitelů předkládané práce. Objasnění její pozice v právním rámci České republiky je prvním dílčím cílem této práce. Považujeme tedy na tomto místě za důležité definovat pojem veřejná vysoká škola a nastínit podstatu jejího financování.

1.1 Vymezení pojmu

Pojem vysoká škola je v obecné rovině zakotven v Zákoně číslo 111/1998 Sb., zvaném též Zákon o vysokých školách¹. V § 1 tohoto zákona se říká, že „*Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti...*“ Touto formulací je stručně vyjádřeno poslání veřejné vysoké školy. Posláním veřejné vysoké školy se ještě budeme podrobněji zabývat v oddíle 2.5.5.

Vysoké školy se v České republice dělí na veřejné vysoké školy, státní vysoké školy a soukromé vysoké školy. Další možné dělení je na vysoké školy univerzitního a neuniverzitního typu. Veřejnou vysokou školu, její součásti a způsob fungování, charakterizuje Část druhá uvedeného Zákona, a seznam veřejných vysokých škol je uveden v Příloze číslo 1 téhož zákona.

1.2 Zdroje financování veřejné vysoké školy

Způsob financování veřejných vysokých škol není neměnnou veličinou. Jde o dynamický proces, který je nucen reagovat na společenskou situaci a přizpůsobovat se měnícím se podmínkám, a to nejen na národní úrovni, ale i v evropském kontextu. Obecně upravuje principy financování a hospodaření veřejných vysokých škol Zákon o vysokých školách v § 18 – 20.

V této podkapitole se budeme věnovat aktuálně platnému systému financování veřejných vysokých škol. Představíme si tři základní kategorie zdrojů finančních prostředků a nastíníme, jak jsou do něj začleněny dotace z Evropské unie.

¹ Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: 111/1998 Sb., 1998. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>.

1.2.1 Institucionální zdroje

Institucionální zdroje představují skupinu příjmů, do níž patří:

- prostředky příspěvku ze státního rozpočtu na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání a s nimi spojenou vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (§ 18 odst. 3 zákona o vysokých školách) (dále jen „příspěvek ze státního rozpočtu“),
- dotace ze státního rozpočtu na rozvoj veřejné vysoké školy (§ 18 odst. 5 zákona o vysokých školách) (dále jen „dotace ze státního rozpočtu“),
- dotace na specifický výzkum a dotace ze státního rozpočtu na ubytování a stravování studentů (§ 18 odst. 5 zákona o vysokých školách).²

Podstata přidělování uvedených zdrojů spočívá v systému bodování jednotlivých ukazatelů tak, jak je stanoven metodikou *Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám*.³ Institucionální podporu lze získat rovněž v souladu se Zákonem číslo 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).⁴ Zde uvádíme dva okruhy, do nichž může směřovat tato podpora:

- na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jí dosažených výsledků,
- na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, realizovanou na základě mezinárodních smluv, včetně spolupráce realizované na základě právních aktů vydaných k jejich provedení.

2 Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: 111/1998 Sb., 1998. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>.

3 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]. 2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci-verejnym-vysokym-2>.

4 Zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In: 130/2002 Sb. 2002. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130>.

1.2.2 Účelové zdroje

Do skupiny účelových zdrojů patří prostředky, jejichž společným jmenovatelem je veřejná soutěž. Jejich využití je určeno pro podporu výzkumu a vývoje, což je po vzdělávacích aktivitách považováno za druhé nejdůležitější poslání vysokého školství.

Základní legislativní oporu představuje Zákon číslo 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).⁵

Předpokladem pro získání tohoto druhu podpory, je kvalitní naplánování vědecké či výzkumné aktivity tak, aby uspěla v konkurenci dalších uchazečů z jiných institucí, či z instituce vlastní. Přípravu této aktivity zpracovává zpravidla ucelený tým.

Podpora vychází z Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a musí být poskytnuta v souladu s příslušnými předpisy a pravidly Evropských společenství (dále jen ES), upravujícími státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.⁶ To říká § 7 Zákona číslo 130/2002 Sb., s odvoláním na Články 87 až 89 Smlouvy o založení ES.⁷ Podpora je distribuována prostřednictvím poskytovatelů.

Nejvýznamnějšími poskytovateli účelové podpory jsou věcně příslušná ministerstva. V České republice dále existuje několik subjektů, které byly zřízeny přímo pro účely distribuce účelové podpory na výzkum a vývoj. Jedná se o Grantovou agenturu České republiky, Grantovou agenturu Akademie věd České republiky, nebo Technologickou agenturu České republiky, z nichž každá má své specifické zaměření. Například další z nich, Technologické centrum Akademie věd České republiky podporuje zapojení České republiky do Evropského výzkumného prostoru, připravuje analytické a koncepční studie pro výzkum a inovace, uskutečňuje mezinárodní technologický transfer a podporuje vznik a rozvoj inovačních firem.⁸ Aktuálně je kupříkladu

5 Zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In: *130/2002 Sb.* 2002. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130>

6 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR: Výzkum a vývoj. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/narodni-politika-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-cr-na-leta-2009-az-2015>.

7 Zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In: *130/2002 Sb.* 2002. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130>

8 Technologické centrum Akademie věd České republiky. *Technologické centrum akademie věd České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.tc.cz/cs>

koordinátorem dotací z programu *Horizont 2020*, což je rámcový program Evropské unie (dále jen EU) pro výzkum a inovace.⁹ V kontextu vysokých škol je klíčovým poskytovatelem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Do gesce tohoto ministerstva spadá mimo jiných i distribuce a správa dotací ze strukturálních fondů EU. Tyto prostředky jsou pro potřeby předmětné diplomové práce stěžejní a budeme se jim blíže věnovat v kapitole číslo 2.

1.2.3 Neveřejné zdroje

Za neveřejné zdroje financování veřejné vysoké školy lze považovat nejen zdroje čistě soukromé, jako jsou například dary, ale také prostředky získané ze smluvního výzkumu či příjmy z uplatnění duševního vlastnictví. Patří sem také prostředky získané z hospodaření v režimu doplňkové činnosti v souladu se Zákonem o vysokých školách. Pojem doplňková činnost zde nyní detailně specifikujeme, neboť s ním budeme pracovat v páté kapitole praktické části.

Možnost hospodaření v režimu doplňkové činnosti je zakotvena v § 20, odst. 2 Zákona o vysokých školách takto: „*V doplňkové činnosti veřejná vysoká škola vykonává za úplatu činnost navazující na její vzdělávací a výzkumné, vývojové a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo činnost sloužící k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku. Doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost činností, k jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena.*“¹⁰

Výše uvedené zákonné vymezení je obecné, ale vyplývají z něj tři základní atributy - zdrojem prostředků získaných doplňkovou činností není státní rozpočet, nepocházejí z hlavní činnosti a podléhají dani z příjmů právnických osob. Každá veřejná vysoká škola vydává k hospodaření v režimu doplňkové činnosti vlastní směrnici, kde jsou její podmínky blíže specifikovány. Jako příklad lze uvést Univerzitu Palackého v Olomouci (dále jen UP). Směrnicí rektora UP¹¹ je dáno, že v režimu doplňkové činnosti se UP chová jako podnikatel, hospodaření v tomto případě sleduje odděleně od hlavní činnosti a dbá, aby zakázky nebyly ztrátové. Činnost se vykonává na základě písemné objednávky či uzavřené smlouvy a cena za ni je předem

9 Horizont 2020: The EU framework programme. Horizont 2020 [online]. 2013 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.h2020.cz/cs>

10 Univerzita Palackého v Olomouci. Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska [online]. 2013 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/ZOVS.pdf

11 Univerzita Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2014 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/SRB3-14-2_nova.pdf

kalkulována tak, aby pokryla předpokládané náklady, a aby zahrnovala přiměřený zisk. Struktura kalkulace je součástí stejné směrnice. V režimu doplňkové činnosti tak může například nabízet správa kolejí a menz volné ubytovací kapacity pro veřejnost, chemické laboratoře mohou provádět rozборы vzorků, dílny fyzikálních kateder mohou opracovávat nejrůznější segmenty a podobně. Podmínkou je, že je tato činnost realizována zaměstnanci UP a na infrastruktuře UP. Protože je UP registrována jako plátce DPH, uplatňuje při realizaci doplňkové činnosti na vstupu i výstupu daň z přidané hodnoty v příslušné sazbě dle Zákona číslo 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.¹²

Tato kapitola byla věnována vymezení veřejné vysoké školy a byly zde nastíněny základní kategorie finančních zdrojů, které lze pro její chod využívat. Poměr objemů jednotlivých finančních zdrojů v rozpočtech škol se průběžně obměňuje v závislosti na legislativních pravidlech, která odrážejí národní i evropskou společensko-politickou situaci. Stručně lze říci, že aktuálním trendem je snaha o posílení objemu účelově vázaných prostředků plynoucích do rozpočtů veřejných vysokých škol. Je zřejmé, že problematika financování veřejných vysokých škol je natolik širokou a zajímavou oblastí, že by bylo možno o ní pojednat mnohem širěji. Pro účely této práce se však dále soustředíme na jeden konkrétní zdroj – dotace ze strukturálních fondů Evropské unie.

12 Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. 3570. 2004. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2004/zakon-c-235-2004-sb-3570>

2 Dotace z fondů Evropské unie

Tato kapitola bude věnována druhému dílčímu cíli naší práce, tedy vymezení vybraných pojmů a procesů spojených s využitím finančních prostředků z fondů Evropské unie. Rádi bychom zde objasnili alespoň stručně význam základních pojmů a procesů, vybraným pojmům se pak budeme věnovat podrobněji. Nastíníme strukturu fondů a také uvedeme, jak se do systému čerpání prostředků zapojila Univerzita Palackého.

Chceme-li se věnovat dotacím z fondů Evropské unie jako jednomu ze zdrojů financování, nejprve si jej musíme v rámci zdrojů začlenit. Z hlediska veřejné vysoké školy náleží evropské dotace mezi účelové zdroje veřejných financí, a jako takové podléhají pravidlům zajišťujícím hospodárné využití prostředků.

Prostředky z fondů EU jsou nesporně jedním z klíčových finančních zdrojů pro řadu důležitých institucí České republiky. Jako členský stát Evropské unie má Česká republika (dále jen ČR) přístup k těmto dotacím smluvně zajištěn. To však neznamená, že se jedná o prostředky nárokové a že je možné je získat automaticky. Je nutno projít striktně daným procesem, který má pevně stanovená pravidla.

Celý systém evropské dotační politiky lze označit za soubor právních norem, pokynů, příruček a dalších dokumentů, které mají určitou platnost a závaznost. Základním dokumentem je Smlouva o fungování Evropské unie¹³, v níž jsou zakotvena pravidla spolupráce členských států EU v oblasti hospodářské, finanční, v oblasti práva, dopravy, zaměstnanosti, energetiky, humanitární pomoci a dalších. Na tento dokument navazuje, nebo jej doplňuje, řada dalších norem a předpisů. Sféra fondů EU náleží do kompetence Evropské komise. Evropská komise (dále jen EK) je jedním z hlavních orgánů Evropské unie. Zastupuje a hájí zájmy Unie jako celku. Má na starosti provádění politik EU a využívání finančních prostředků Unie, a také připravuje návrhy nových evropských právních předpisů.¹⁴ V oblasti fondů je jejich společným

13 Euroskop. *Euroskop: Odbor informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16350-konsolidovane.pdf>

14 Evropská unie. *Evropská unie: Evropská komise* [online]. [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm

znakem užívaný pojmový aparát. Jeho základní pojmy vztahující se k čerpání dotací vymežíme v následující podkapitole.

2.1 Základní pojmy - stručná charakteristika

Pojmový aparát je charakteristickým znakem všech systematických struktur. Stejně tak je tomu i v případě systému evropských strukturálních fondů. Na tomto místě uvádíme významy vybraných pojmů, které patří k nejméně frekventovanějším, a které budou v této práci dále zmiňovány.

Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou nástroje regionální politiky EU. Peníze ze strukturálních fondů jsou čerpány v několikaletých cyklech na základě definovaných cílů a priorit.¹⁵

Regionální politika

Regionální politika je nástroj, který se zaměřuje na regiony a města EU, podporuje jejich hospodářský růst a zlepšuje kvalitu života občanů prostřednictvím strategických investic.¹⁶ Tento pojem budeme blíže specifikovat v podkapitole 2.3.

Prioritní osa

Prioritní osa je definována jako základní oblast rozvoje, jejíž realizací jsou naplňovány specifické cíle.¹⁷

Výzva

Vyhlášení výzvy probíhá v tisku a na internetových stránkách. V termínu výzvy jsou přijímány žádosti o dotaci. Každá výzva obsahuje číslo výzvy, název programu, prioritní osy a oblasti podpory, místo předložení projektové žádosti, den, datum a hodinu, do kdy je možné nejpozději žádosti předkládat.¹⁸

15 Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky. ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník>

16 Evropská unie: Oficiální internetové stránky Evropské unie. *Europa.eu* [online]. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm

17 Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky. ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník>

18 Tamtéž

Projekt, projektový cyklus

Projekt je ucelený podrobně rozpracovaný projektový záměr, který je součástí projektové žádosti. Projektovým cyklem je celý proces od promyšlení projektového záměru, nalezení vhodného dotačního titulu a zdroje financování, zpracování žádosti, předložení žádosti k posouzení, uskutečnění projektu, administrace a vyhodnocení projektu.¹⁹ Pojmy budeme dále specifikovat v kapitole 2.2.

Žadatel a příjemce

Žadatel je konkrétní subjekt ze skupiny oprávněných žadatelů, který podal žádost o podporu. Žadatel přestává být žadatelem v okamžiku, kdy se stane příjemcem, nebo když je jeho žádost o podporu vyloučena z procesu schvalování operací. Jako příjemce označujeme subjekt, který přijímá finanční prostředky a realizuje projekt. Ve znění operačního programu jsou pro každou oblast podpory vymezení takzvaní oprávnění žadatelé, případně příjemci podpory. Obvykle se jedná o obecné vyjmenování možných typů žadatelů, jako jsou například kraje, obce, malé a střední podniky, fyzické osoby, neziskové organizace, vysoké školy a další subjekty. Přesná specifikace oprávněných žadatelů je pak součástí konkrétní výzvy u dané oblasti podpory nebo v rámci příručky pro žadatele. Například u firem jsou přesně specifikována různá omezení, jako je například maximální počet zaměstnanců, maximální velikost obrátu, vybraná odvětvová klasifikace ekonomických činností, minimální délka působení na trhu a podobně.²⁰

Certifikace výdajů

Certifikace výdajů představuje specifickou činnost, jejímž cílem je, aby řídicí orgán získal ujištění o řádném vynakládání výdajů na jednotlivé programy a projekty.²¹

Operační program

Operační program je základním strategickým dokumentem finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast, nebo konkrétní region soudržnosti. Region soudržnosti je základní

19 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/>

20 Tamtéž.

21 Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky. ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník>

statistickou jednotkou pro výpočet hrubého domácího produktu (dále jen HDP) na obyvatele v oblasti regionální politiky EU. Na základě tohoto údaje je pak přidělena podpora ze strukturálních fondů. Tyto regiony jsou na úrovni NUTS II, kterých je v České republice celkem osm.²²

NUTS

NUTS je zkratka anglického názvu Nomenclature of Units for Territorial Statistics a užívá se k označení regionů v rámci EU pro účely shromažďování, zpracování a harmonizaci regionálních statistik EU, sociálně-ekonomické analýzy regionů a vymezení regionální politiky EU.²³ Pro Českou republiku jako administrativní jednotku platí v rámci EU označení CZ-NUTS0, pro území České republiky v neadministrativním pojetí CZ-NUTS1, jako CZ-NUTS2 jsou označeny sdružené kraje, nazývané regiony soudržnosti a jako CZ-NUTS3 pak kraje jako administrativní jednotky.²⁴

Programovací období

EU realizuje cíle regionální a strukturální politiky v sedmiletých cyklech, programovacích obdobích, pro které členské státy zpracovávají programové dokumenty, v nichž je stanoven rozpočet a jsou definovány nové cíle a priority.²⁵ Pojem bude blíže popsán v kapitole 2.4.

Monitorování, monitorovací zpráva

Cílem monitorování je průběžně sledovat pokrok v realizaci operačního programu či projektu a porovnávat získané informace s výchozím předpokládaným plánem. Monitorování je soustavná činnost, která probíhá během celého období trvání programu/projektu. Monitorovací zpráva se odevzdává řídicímu orgánu (zprostředkujícímu subjektu) pro informaci o stavu realizace projektu.²⁶

22 Tamtéž.

23 European Commission: Eurostat. *Europa Commission* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/home?p_auth=jJ0uI1FB&p_p_id=estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet_action=search&text=NUTS.

24 Ministerstvo pro místní rozvoj: Portál územního plánování. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2012, 2014-01-07 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://portal.ur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.

25 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/>

26 Tamtéž.

Indikátor

Indikátor, neboli ukazatel, slouží pro monitorování průběhu a výsledku realizace projektů, oblastí podpory, prioritních os a programů vzhledem ke stanoveným cílům. Seznam sledovaných indikátorů schvaluje monitorovací výbor a je součástí prováděcího dokumentu. Každý žadatel o finanční podporu je povinen v rámci žádosti o podporu doložit monitorovací ukazatele projektu a zejména uvést kvantifikaci vybraných indikátorů, které mají vazbu na indikátory stanovené v rámci dané oblasti podpory v prováděcím dokumentu. Monitorovací ukazatele projektu budou následně uvedeny ve smlouvě o financování a budou mít klíčový význam při hodnocení realizace projektu. Plnění monitorovacích indikátorů se vykazuje v monitorovacích zprávách. Nedodržení monitorovacích ukazatelů může vést k částečnému nebo dokonce i úplnému odebrání poskytnuté dotace.²⁷

Udržitelnost

Udržitelnost je doba, po kterou musí příjemce podpory udržet výstupy projektu, k čemuž se zavazuje ve smlouvě o financování.²⁸ Udržitelnosti bude věnována kapitola číslo 6 této práce.

Tolik vybrané pojmy. Nepochybně zde nelze zachytit a popsat vyčerpávajícím způsobem jejich úplný výčet. Naproti tomu jsou takové, jež považujeme za důležité charakterizovat důkladněji. Jsou to pojmy projekt a projektový cyklus, a dále regionální politika EU a programovací období.

2.2 Projekt, projektový cyklus

Jedním z klíčových slov naší práce je *projekt*. Proto zde nejprve vymezíme jeho obsahovou náplň prostřednictvím několika definic. Projekt je pojem, který lze definovat jako sérii aktivit, které mají dočasný charakter, pevně daný začátek a konec, a jejichž výsledkem je vytvoření nějakého unikátního produktu či služby. Projekt může být ukončen úspěšně, jestliže jsou

27 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/>

28 Tamtéž .

naplněny cíle a záměry investorů, nebo také neúspěšně, jestliže již daného produktu či služby není třeba, nebo nastaly jiné skutečnosti, které vedly k ukončení projektů bez naplnění cílů.²⁹

Pojem *projekt* je možno definovat i jinými způsoby. Takto výstižně je například definován v jedné z příruček pro žadatele³⁰: „*Projektem se rozumí jedinečná soustava činností směřujících k předem stanovenému a jasně definovanému cíli, která má určený začátek a konec, která vyžaduje spolupráci různých profesí, váže jejich kapacity a jejich úsilí a využívá (případně spotřebovává) pro vytvoření cílových výstupů informace, materiál, peníze, schopnosti a dovednosti zúčastněných lidí (....) Projekt musí splňovat formální náležitosti a být v souladu s podmínkami programu, to znamená přispívat k naplnění cíle, zaměření a monitorovacích ukazatelů příslušného opatření. Projekt musí být udržitelný minimálně po stanovenou dobu.*“

Jiní autoři³¹ tvrdí, že *“každý projekt by měl být realizován v rámci nějaké strategie a svou vlastní strategií dosažení cíle by měl mít i samotný projekt. V nejjednodušším pojetí lze strategii projektu popsat jako odpovědi na čtyři základní otázky – odkud jdeme, kam chceme dojít, jak se tam dostaneme a proč bychom to vlastně měli dělat. Kvalitně definovaný cíl je základním předpokladem úspěchu, a to na všech úrovních detailu, od cíle projektu až po zadání jednotlivých činností. Vždy je třeba dbát na srozumitelnost, jasnost a měřitelnost cíle.”*

Jak vyplývá z výše uvedených definic, projektové aktivity se realizují v určitém ohraničeném časovém rámci. Je pro něj zavedeno označení projektový cyklus. Ten obsahuje praxí prověřené postupné kroky, které je žádoucí dodržet, aby měl projekt co největší pravděpodobnost být ukončen úspěšně. Důležitým bodem na samém počátku projektového cyklu je podání žádosti o dotaci. S tím jsou spojeny následující kroky:

- Vytvoření podrobného projektového záměru,

29 MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2007, 210 s. ISBN 978-808-7029-138

30 Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-\(SROP\)/Pro-zadatele/Prirucka-pro-zadatele](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP)/Pro-zadatele/Prirucka-pro-zadatele)

31 DOLEŽAL, Jan, Pavel MÁCHAL a Branislav LACKO. *Projektový management podle IPMA*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012, 526 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4275-5.

- nalezení příslušného operačního programu a v něm konkrétní oblasti podpory pro projektový záměr,
- zpracování žádosti o dotaci,
- výzva k předkládání žádostí o dotaci,
- kontrola žádosti a přílohy,
- hodnocení a výběr žádostí.³²

Před zahájením každého projektu je nezbytné provést důkladnou analýzu potřebnosti předpokládaného výstupu projektu, analýzu rizik, a také analýzu finanční.

2.3 Regionální politika EU

Regionální politika EU je dalším z klíčových pojmů, o které se opírá tato diplomová práce. Projekt, který je předmětem práce, mohl být realizován právě díky tomuto nástroji. V podkapitole 2.1 je uvedena stručná definice pojmu, avšak považujeme za vhodné zde podstatu regionální politiky EU ještě podrobněji objasnit.

Funkci regionální politiky výstižně popisuje příručka Abeceda fondů³³. Říká, že: „*Přestože je Evropská unie jednou z nejbohatších částí světa, existují mezi jejími regiony nápadné rozdíly. Proto je zde regionální politika Evropské unie, jejímž základním principem je snaha zamezit vzniku a zvětšování těchto nepoměrů, které vedou ke snižování dynamiky rozvoje starého kontinentu. Regionální politika prosazuje princip solidarity a soudržnosti, a to jak ke svým stávajícím, tak k přistupujícím členům. O významu prosazování těchto principů v Evropské unii svědčí fakt, že na regionální politiku jde více než třetina rozpočtu EU.*“

V roce 2004, kdy ČR přistoupila k EU, mělo již Evropské společenství na poli evropské integrace za sebou několik desítek let práce. Počátky spadají až do roku 1951, v roce 1957 pak také poprvé zazněla myšlenka založení regionální politiky³⁴.

32 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>.

33 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: *Abeceda fondů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2010 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/11686?highlightWords=region%C3%A1ln%C3%AD+politika>.

34 MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2007, 210 s. ISBN 978-808-7029-138.

Ačkoli nebyla explicitně vyslovena, vyplývá z formulace Článku 2 Římské smlouvy, kde se říká, že: „*Posláním Společenství je vytvořením společného trhu a postupným odstraňováním rozdílů mezi hospodářskými politikami členských států podporovat harmonický rozvoj hospodářských činností ve Společenství, nepřetržitý a vyvážený růst, vyšší stabilitu, rychlejší zvyšování životní úrovně a užší kontakty mezi členskými státy*“.³⁵

2.3.1 Principy regionální politiky EU

Regionální politika EU je založena na několika základních principech, které se v průběhu vývoje měnily. Pro tuto diplomovou práci jsou podstatné zejména principy ustanovené pro programovací období 2007 – 2013. Jedná se o principy programování, koncentrace úsilí, partnerství, adicionality a princip monitorování a vyhodnocování. V souhrnu tyto principy znamenají, že jsou prostředky ze strukturálních fondů alokovány na základě několikaletých (v současnosti sedmiletých) plánů rozvoje členských států, do oblastí s největšími strukturálními problémy, za účelné partnerské spolupráce veřejných orgánů a dalších vhodných subjektů. Obecně by neměly tyto prostředky nahrazovat národní zdroje, ale být jejich doplňkem.

Poslední princip, monitorování a vyhodnocování, neustále nabývá na významu, neboť jeho podstatou je snaha o co nejefektivnější vynakládání veřejných finančních prostředků.³⁶

2.3.2 Nástroje regionální politiky EU

Pro faktickou realizaci regionální politiky EU bylo třeba najít vhodné nástroje. Nástroji regionální politiky jsou strukturální fondy. Pro předmětné programovací období 2007-2013 se jedná o tři fondy. Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a dále Kohezní fond, jinak též Fond soudržnosti, který však není fondem strukturálním.

Evropský fond regionálního rozvoje (dále jen ERDF) – byl založen v roce 1972, fungovat začal v roce 1975 a od roku 1988 je integrován do regionální politiky EU. Podporuje zejména projekty soustředěné na regionální rozvoj a územní spolupráci, prostředky jsou směřovány na investice do infrastruktury s cílem podpořit výzkum a inovace zejména v nejméně rozvinutých

35 *Římské smlouvy*. Editor Hana Konětorská. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1993, 218 s. Evropská integrace v dokumentech. ISBN 80-901-3016-X.

36 MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2007, 210 s. ISBN 978-808-7029-138.

regionech.³⁷ Projekty realizované v rámci tohoto fondu jsou námy pod zjednodušeným názvem *tvrdé projekty*.

Evropský sociální fond (dále jen ESF) – nejstarší ze všech strukturálních fondů, byl založen na základě Římské smlouvy v roce 1957. Projekty ESF zahrnují obrovské rozpětí co do povahy, velikosti a cílů a zaměřují se na celou řadu různých cílových skupin. Existují projekty, které jsou zaměřeny na vzdělávací systémy, učitele a děti, na mladé i starší uchazeče o zaměstnání i na potenciální podnikatele ze všech oborů. ESF se zaměřuje především na problematiku širšího rozvoje lidského jedince.³⁸ Projekty realizované v rámci tohoto fondu jsou známy pod zjednodušeným názvem *měkké projekty*.

Kohezní fond (dále KF) vznikl v roce 1993 a zaměřuje se na problematiku životního prostředí, udržitelný rozvoj a využívání obnovitelných zdrojů energie.³⁹

O tom, že jsou fondy vhodným nástrojem, svědčí skutečnost, že svou funkci plní i po desítkách let a jsou pro regionální politiku spolehlivou platformou v neustále se měnících společensko-politických podmínkách v rámci EU.

2.4 Programovací období

K tomu, aby mohly být nástroje efektivně využívány, vymezila EU další důležitou složku - časový rámeček. Tím se stalo programovací, nebo též programové, období. Jedná se o cyklus, pro který členské státy zpracovávají nové programové dokumenty, v nichž je stanoven rozpočet, a definovány a nastaveny nové cíle a priority.⁴⁰

37 Evropská komise: Regionální politika. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/erdf/.

38 Evropská komise: Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp?langId=cs>.

39 Evropská komise: Regionální politika. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/cohesion-fund.

40 Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky. ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník>.

Česká republika vstoupila do rozpracovaného programovacího období 2000 – 2006 v roce svého vstupu do EU, tedy v roce 2004. Pro dané období 2000 - 2006 byly Evropskou komisí vytyčeny tyto tři cíle:⁴¹

- Cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů:

Regiony s hrubým domácím produktem pod hranicí 75 % průměru EU se mohly těšit podpoře udržitelného rozvoje zejména prostřednictvím investic do výroby. Cíl 1 měl být dosahován za podpory prostředků ze všech strukturálních fondů.

- Cíl 2 - Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací:

Všechny oblasti, které nespádaly pod Cíl 1 a které dlouhodobě vykazovaly vysokou míru nezaměstnanosti, kriminality, špatnou úroveň školství nebo životního prostředí. Cíl 2 měl být naplňován z prostředků ERDF a ESF.

- Cíl 3 - Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání:

Snížení nezaměstnanosti prostřednictvím rekvalifikace, vzdělávání a školení. Jediným fondem, jehož finanční prostředky měly být použity na dosažení Cíle 3 je ESF.

2.4.1 Programovací období 2007-2013

Pro účely této diplomové práce je relevantní právě programovací období 2007 – 2013, pro které regionální politika EU stanovila opět tři cíle. K jejich dosažení měla v evropském střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněných 347 miliard eur.⁴²

- Cíl 1 - Konvergence:

podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (dále jen HND)

41 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Regionalni-politika-EU-2004-2006>.

42 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>.

na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hlavního města Prahy.

- Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:

podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá Hlavní město Praha.

- Cíl 3 - Evropská územní spolupráce:

podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony.

Alokaci finančních prostředků mezi tyto tři cíle v rámci EU a zvláště pro ČR, pro období 2007 - 2013 přehledně uvádíme v následující tabulce číslo 1.

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. €	81,5%	25,88 mld. €	97,0%
	(cca 7 082, 80 mld. Kč)		(cca 730,00 mld. Kč)	
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. €	16,0%	419,09 mil €	1,6%
	(cca 1 385,40 mld. Kč)		(cca 11,73 mld. Kč)	
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. €	2,5%	389,05 mil €	1,5%
	(cca 218, 55 mld. Kč)		(cca 10,97 mld. Kč)	
Celkem	347 mld. €	100%	26,69 mld €	100%
			(cca 752,70 mld. Kč)	

Tabulka 1 – Rozdělení prostředků fondů EU⁴³

2.5 Operační programy 2007 – 2013

V rámci této podkapitoly se blíže seznámíme se strukturou operačních programů v daném období a zaměříme se na konkrétní operační program, jehož prostředky byly využity pro realizaci námi analyzovaného projektu.

⁴³ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>.

Operační programy byly rozděleny dle cílů daného programovacího období. Pro účely této práce je relevantní cíl Konvergence, pro který byly alokovány prostředky v celkovém objemu 25,88 miliard eur ve dvou typech operačních programů. Prvním typem jsou regionální operační programy, druhým pak tematické operační programy, na něž připadla podstatná část alokace ve výši 21,23 miliard eur. Tematických operačních programů bylo vyhlášeno celkem osm.

Východiskem pro projektové záměry řešitelských týmů z Univerzity Palackého se staly především dva operační programy. Prvním je Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen OP VK) zaměřený na neinvestiční projekty a financovaný z prostředků ESF. Druhým pak Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, který se zaměřuje na investiční projekty a je financovaný z prostředků ERDF.

2.5.1 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen OP VaVpI) byl schválen Evropskou komisí dne 1. října 2008. Je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání. OP VaVpI spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je pro něj vyčleněno 2,07 miliard eur.⁴⁴

OP VaVpI obsahuje 5 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím takzvaných oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny. Prioritní osy (dále jen PO) jsou pro daný operační program následující:

- PO 1 Evropská centra excelence,
- PO 2 Regionální vědecká a výzkumná centra (dále jen VaV centra),
- PO 3 Komericializace a popularizace vědy a výzkumu (dále jen VaV),

44 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>.

- PO 4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity,
- PO 5 Technická pomoc.⁴⁵

2.5.2 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace na Univerzitě Palackého

Univerzita Palackého v Olomouci je významným příjemcem podpory z fondů EU. Zapojila se již do první vlny operačních programů v ČR v rámci programovacího období 2004 – 2006. Zcela logicky ale mnohem více využila až možností podpory v období 2007 – 2013, jehož realizace započala v době, kdy již byla ČR tři roky členskou zemí EU.

V dalších částech práce se budeme věnovat již výhradně OP VaVpI a tomu, jak byl implementován do struktury UP, konkrétně její přírodovědecké fakulty. Na půdě Přírodovědecké fakulty UP se v prioritní ose 2 daného operačního programu zrodily projektové záměry, které následně vyústily ve vybudování dvou významných regionálních center vědy a výzkumu v areálu Přírodovědecké fakulty v Olomouci – Holicí.

Jedná se o Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum (dále jen CRH), jež bylo vybudováno pomocí evropské dotace ve výši 707 997 497 Kč, přičemž dalších 124 940 735 Kč dofinancoval státní rozpočet ČR, a Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů (dále jen RCPTM), do něhož směřovaly evropské prostředky ve výši 463 092 818 Kč, a dalšími 81 722 262 Kč přispěl státní rozpočet ČR. Centra jsou orientována zejména na základní a zčásti také na aplikovaný výzkum. Základním výzkumem přitom rozumíme „*experimentální nebo teoretické práce, které jsou v první řadě zaměřeny na získávání nových poznatků o nejzákladnějších příčinách jevů (fenoménů) a pozorovatelných skutečností, aniž by se však zabývaly otázkami užití a vyžití těchto poznatků.*“⁴⁶, a zabývá se jím zejména CRH. RCPTM provádí převážně aplikovaný výzkum, který je definován jako „*experimentální a teoretické práce*

45 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>.

46 Rada pro výzkum, vývoj a inovace, poradní orgán vlády ČR. *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=932>.

*k získání nových poznatků, ale zcela jednoznačně zaměřených na specifické, konkrétní předem stanovené cíle využití.*⁴⁷

Přírodovědecká fakulta je však kromě vzdělávacího a vědeckovýzkumného zaměření dlouhodobě známá rovněž aktivní snahou o zpřístupnění výsledků své vědecké a výzkumné činnosti široké veřejnosti. Vhodným prostředkem, který by mohl otevřít nový prostor pro realizaci této aktivity, se ukázala být prioritní osa 3 zacílená na komercializaci a popularizaci vědy a výzkumu.

2.5.3 Prioritní osa 3 - Komercializace a popularizace VaV

Uvedená prioritní osa je zaměřena na intenzivnější prosazení výsledků výzkumu a vývoje do povědomí dvou cílových skupin. První z nich je laická veřejnost, na kterou cílí pomocí popularizačních aktivit a takzvaných center popularizace, které jsou zaměřeny na seznamování veřejnosti a především dětí a mládeže se světem vědy. Druhou cílovou skupinou je povědomí podnikatelské a aplikační sféry, na kterou cílí především prostřednictvím center transferu technologií. PO 3 byla s tímto záměrem rozdělena do dvou témat – oblastí podpory:

- oblast podpory 3.1 – Komercializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví,
- oblast podpory 3.2 – Propagace a informovanost o výsledcích VaV.

Právě druhé jmenované téma je tím, které bylo zvoleno jako základna pro zamýšlený projektový záměr. Proto jej také v následující kapitole specifikujeme.

2.5.4 Oblast podpory 3.2 – Propagace a informovanost o výsledcích VaV

Propagace a informovanost o výsledcích vědy a výzkumu se v současnosti jeví jako nezbytná podmínka pro další rozvoj sféry vědy a výzkumu. Nelze pochybovat o tom, že přispívá ke zvýšení zájmu odborné i laické veřejnosti, a tím pozitivně ovlivňuje vývoj v dané oblasti. Pro veřejnou vysokou školu typu Univerzity Palackého, kde jsou akcentovány přírodovědné obory, je zcela zásadním zájmem motivovat potenciální adepty vysokoškolského studia a nasměrovat

47 Rada pro výzkum, vývoj a inovace, poradní orgán vlády ČR. *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=932>.

jejich pozornost do oblasti přírodních věd. Tento zájem vystihuje zmíněná oblast podpory, mezi jejíž hlavní cíle patří:

- posílení pozitivního vnímání oblasti výzkumu a vývoje širokou veřejností,
- zvýšení zájmu mladé generace o výzkum a vývoj,
- podpora přístupu veřejnosti ke zdrojům vědeckých informací.⁴⁸

Podpora se zaměřuje například na vědecko-technická muzea, specializované internetové portály a také na návštěvnická informační centra při výzkumných organizacích. Právě to je důvodem, proč toto téma zaujalo pracovníky Přírodovědecké fakulty UP natolik, že se začal rodit nový projektový záměr.

2.5.5 Popularizační aktivity na UP

Univerzita Palackého vždy přikládala a trvale přikládá velký význam aktivitám směrem k veřejnosti. Než přistoupíme k předmětnému projektu, přiblížíme si, na jakých principech tak činí, a také jakým způsobem. Realizace popularizačních aktivit je zcela v souladu s principy uvedenými ve Statutu UP. Článek 2 tohoto dokumentu, jehož obsahem je poslání a činnost UP, říká:

- 1) *Posláním UP je šíření vzdělanosti, pěstování nezávislého vědeckého bádání a umělecké tvorby, jakož i péče o kulturní a vzdělanostní rozvoj lidské společnosti.*
- 2) *UP je univerzitní veřejnou vysokou školou (právníckou osobou), která na základě akademických práv a svobod akademické obce UP svobodně uskutečňuje zejména tvůrčí vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou, vzdělávací, uměleckou nebo další tvůrčí činnost.*
- 3) *Vzdělávací činnost na UP je založena na poznatcích vědy obecně a na výsledcích vlastního vědeckého bádání.*
- 4) *UP uskutečňuje všechny typy akreditovaných studijních programů a programy celoživotního vzdělávání.*

48 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. *Operační program výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2012 [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-programu/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace/>.

- 5) *Obory, které UP uskutečňuje, jsou uvedeny v příloze číslo 1.*
- 6) *UP poskytuje adekvátní informační služby jednak členům akademické obce UP a ostatním zaměstnancům, jednak dalším zájemcům.*
- 7) *UP realizuje výhradně doplňkové činnosti, které navazují na její poslání v souladu se zákonem, Statutem UP (dále jen „Statut“) a ostatními vnitřními předpisy UP.*
- 8) *UP spolupracuje s domácími a zahraničními vysokými školami, vědeckými a výzkumnými institucemi a jinými právníckými a případně i fyzickými osobami a vytváří podmínky pro účast členů akademické obce UP na této spolupráci. Formy a způsoby této spolupráce jsou upraveny smluvně.*
- 9) *UP podporuje činnost vědeckých, odborných profesních, studentských, odborových a jiných zájmových sdružení, která sdružují členy akademické obce UP a jejichž činnost napomáhá plnit poslání UP.*
- 10) *UP dbá sociálních potřeb členů akademické obce UP a ostatních zaměstnanců.* ⁴⁹

Z uvedené citace lze dovodit, že je UP otevřena nejširšímu možnému okruhu zájemců o její vzdělávací, vědeckou a výzkumnou činnost. V pojmu popularizace lze v kontextu činností UP vysledovat úzkou souvislost s oblastí edukace. Popularizace se s edukací v tomto případě prolíná.

Jedná se o další rozměr vzdělávací činnosti Univerzity Palackého, realizované jako zájmové, na principu dobrovolnosti a zpravidla ve volném čase účastníků, kteří nejsou studenty UP. Cílem je veřejnost nejen informovat, ale také motivovat potenciální studenty k výběru studia přírodovědných oborů. Předpokladem efektivity tohoto procesu je však i v tomto případě respektování obecných pedagogických zásad s přihlédnutím ke specifickým cílových skupin z hlediska věku či sociální úrovně.

Zejména u dětí je žádoucí pedagogicky ovlivňovat i jejich volný čas. Odborná literatura⁵⁰ mimo jiné uvádí, že „*podmínkou účinnosti pedagogického vedení ve volném čase je, aby toto vedení bylo nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé a účast na nich dobrovolná.*“ Aktivita

49 *Univerzita Palackého v Olomouci: Statut UP* [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/X._UZ_Statutu_UP.pdf

50 PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.

UP směrem k veřejnosti je zaměřena také na dospělou populaci. Zde je žádoucí reflektovat společenský vývoj a „*chápat tuto formu vzdělávání jako významný nástroj společenského vývoje a prosperity*“.⁵¹

Velmi čínorodá je v oblasti popularizačních aktivit, jak již bylo zmíněno, Přírodovědecká fakulta UP. Ta dosud realizovala popularizačně edukační aktivity prostřednictvím četných zájmových, z pedagogického pohledu volnočasových, aktivit, jako jsou například Univerzita dětského věku, nyní známá jako Dětská univerzita, popularizační akce Přírodovědný jarmark, nyní konané pod názvem Veletrh vědy a výzkumu, pořádáním Letních škol zaměřených na přírodovědné obory, či přednáškami v rámci tradiční Univerzity třetího věku.

Významný je také soustavný přímý kontakt oborových didaktiků s vybranými základními a středními školami v regionu, a také pořádání předmětových olympiád. Snaha o co nejefektivnější zprostředkování výsledků činnosti nejen vlastním studentům, ale všem, kdo o ně projeví zájem, vyústila již několikrát do úvah o zbudování základny, která by sdružila a zefektivnila všechny aktivity. Nový rozměr do této problematiky vnesla možnost získání dotačního titulu k realizaci projektu, jemuž bude věnována následující kapitola.

51 BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z andragogiky* 2. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, 80 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1356-6

3 Projekt Pevnost poznání

Projekt *Pevnost poznání* je jedním ze tří investičních projektů realizovaných z fondu ERDF v rámci OP VaVpI na Přírodovědecké fakultě a jedním z jedenácti projektů dosud realizovaných z tohoto OP v rámci celé UP.

Hlavní náplní této kapitoly bude seznámení se s okolnostmi vzniku projektového záměru Pevnosti poznání. Představíme zde východiska projektu a ozřejmíme jeho vstupní situaci.

3.1 Východiska projektu

Ve druhé kapitole této práce je uvedeno, že se UP, a zejména její přírodovědecká fakulta, zabývala možnostmi sjednocení a zefektivnění popularizačních aktivit již několik let. Konkrétní stopy individuálních činností můžeme vysledovat již v roce 2000, kdy byla poprvé uspořádána již zmíněná popularizační akce Přírodovědný jarmark. Šlo o jednodenní akci, na které se děti i dospělí mohli na stanovištích prostřednictvím zajímavých experimentů seznámit s využitím přírodních věd v každodenním životě. Jarmark se od počátku těšil velkému zájmu veřejnosti. Účast se již v prvních letech pohybovala mezi 5 – 8 tisíci návštěvníky, a organizátoři se tak každoročně potýkali s absencí vhodných prostor z hlediska vybavení i velikosti. Podobné otázky řešila již rovněž zmíněná Univerzita dětského věku, která byla koncipována stejným způsobem jako obvyklý akademický rok, tedy dělena na semestry. Útočiště našla díky spolupráci fakulty s Moravským divadlem, v jehož prostorách se konaly jednotlivé přednášky a také slavnostní akty, jako jsou imatrikulace a promoce dětských studentů a absolventů. Fakulta byla dlouhodobě také pořadatelem přírodovědných soutěží a letních škol, pro něž opakovaně hledala zázemí, a nacházela je převážně v budovách okolních středních škol či domovů mládeže.

S přihlédnutím k těmto skutečnostem byl stále častěji zvažován koncept návštěvnického centra, který by umožnil propojit již existující aktivity a současně vygenerovat nové možnosti popularizace a medializace přírodních věd. Koncept byl několikrát pozměněn a průběžně doplňován, a idea nabývala stále konkrétnějších obrysů. V roce 2009 se otevřela příhodná cesta k naplnění tohoto záměru. Zástupci UP se rozhodli využít dotačního titulu OP VaVpI, prioritní osy 3, oblasti podpory 3.2. Na půdě Přírodovědecké fakulty UP byl sestaven přípravný tým a zahájeny aktivity směřující k podání projektové žádosti.

3.2 Vstupní situace

Před zahájením každého projektu je nezbytné provést důkladnou analýzu potřebnosti předpokládaného výstupu projektu, analýzu rizik, a také analýzu finanční, a nejenak tomu bylo i v tomto případě. U investičních projektů, k nimž předmětný projekt patří, jsou vstupní analýzy povinně realizovány pomocí takzvané Studie proveditelnosti, která je prvním oficiálním dokumentem projektového cyklu. Touto cestou šel i přípravný projektový tým Přírodovědecké fakulty při přípravě projektu Pevnost poznání.

Prvním úkolem pro přípravnou skupinu bylo zformulovat základní důvody vedoucí k rozhodnutí realizovat zamýšlený projekt. Takto jsou uvedeny v abstraktu Studie proveditelnosti⁵²:

- *potřeba vzbudit v mladých talentech zájem o výzkumnou dráhu a přilákat děti a mládež ke studiu přírodovědných oborů,*
- *nedostatečná péče věnovaná učiteli základních škol formování povědomí dětí o významu přírodních věd, jakož i nedostatek materiálního vybavení škol a času pedagogů při výuce přírodovědných předmětů,*
- *npůsob prezentace přírodních věd – mnohé děti od zájmu o přírodovědné předměty odrazuje jejich statická prezentace ve školách, která jim nemůže představit přírodní vědy jako mnohotvárnou součást jejich každodenního života a zdroj zábavy a poučení,*
- *zahraniční zkušenosti – v zahraničí prověřeným způsobem řešení této situace je cílená propagace a popularizace exaktních oborů a s nimi souvisejících činností.*
- *koncentrace popularizačních aktivit odborníků, nejen z Univerzity Palackého, do jednoho místa v centru Olomouce.*

Přípravný tým provedl v rámci Olomouckého kraje analýzu potřebnosti a budoucí využitelnosti plánovaného projektu. Realizoval regionální dotazníkové šetření mezi žáky, studenty a pedagogy technických a přírodovědných předmětů, na jehož základě kvantifikoval a zpřesnil poptávku po zamýšlené službě. Zpracoval rovněž základní charakteristiku prostředí

52 *Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010.*

z hlediska demografického a socioekonomického a vyznačoval případná konkurenční zařízení v dojezdové vzdálenosti.⁵³

Výsledky ukázaly, že o služby, které by bylo možno díky realizaci projektu nabízet, je značný zájem a kapacita zařízení by byla dostatečně využívána. Průzkumem se rovněž vyprofilovaly cílové skupiny. Za hlavní cílovou skupinu byli označeni žáci základních a středních škol, druhou tvořili pedagogové těchto škol a pracovníci volnočasových zařízení a třetí, vedlejší, avšak neopomenutelnou cílovou skupinou se ukázala být široká veřejnost s ochotou k sebevzdělávání.

Jako příklady argumentace respondentů jsou ve studii uvedeny nezáživnost a malá přitažlivost běžné výuky technických a přírodovědných předmětů, ať už z důvodu nedostatku názorných pomůcek, nebo z důvodů vyplývajících z uspořádání výuky.⁵⁴

Na základě provedených šetření uvedených výše, byly přípravným týmem zformulovány následující socioekonomické přínosy projektu:

- *„zlepšení výuky přírodovědných a technických předmětů na ZŠ, SŠ → vyšší kvalita lidského potenciálu → vyšší konkurenceschopnost regionu,*
- *vyšší zájem obyvatel o vědeckovýzkumné aktivity → zvýšení osvěty → vyšší konkurenceschopnost regionu,*
- *vyšší zapojení dětí do vědeckovýzkumných aktivit → snížení socio-patologických jevů ve společnosti, kde děti ve věku 8-18 let jsou právě ohroženou skupinou (drogy, kouření, pasivní zahálení, drobné krádeže a podobně),*
- *vyšší zájem dospělých o vědeckovýzkumné aktivity → celkový dopad na konkurenceschopnost obyvatel,*
- *zvýšení atraktivity města Olomouce jako turistické destinace jak pro potenciální návštěvníky z tuzemska, tak ze zahraničí.*⁵⁵

53 Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010

54 Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010.

55 Tamtéž.

Pro realizaci projektu si přípravný projektový tým jako materiální základnu vybral objekt bývalého Velkého dělostřeleckého skladu v areálu Korunní pevnůstky v centru Olomouce. Objekt je památkovým objektem registrační číslo 31013/8-1727. Byl postaven v roce 1856 a je součástí městské památkové rezervace. V době, kdy jej tým vytipoval pro svůj projektový záměr, se nacházel ve velmi špatném technickém stavu. Pro svou výhodnou polohu a celkovou atraktivitu byl však projektovým týmem považován za jeden z klíčových faktorů pro úspěšné naplnění cílů projektu.

Cílem projektu tedy byla regenerace a modernizace nemovité kulturní památky - objektu bývalého Velkého dělostřeleckého skladu, a současně v jeho prostorách také vybudování návštěvnického centra s regionálním dopadem.⁵⁶

Následným nezbytným krokem muselo být souběžné řešení stavební i ideové stránky připravovaného projektu.

Stavební hledisko bylo pro projektový tým velkou výzvou, neboť budova bývalého Velkého dělostřeleckého skladu v té době nepatřila do majetku UP, a jak již bylo zmíněno, objekt se nalézá v městské památkové rezervaci, a je historicky velmi významnou budovou. S ohledem na tyto skutečnosti bylo možno predikovat značnou procesní náročnost jak po stránce administrativní tak i stavebně technické.

Administrativní stránku převodu budovy do majetku UP bylo nutno vyřešit neprodleně, neboť podmínky výzvy nedovolovaly realizovat daný typ projektu na cizím majetku. Ke dni podání žádosti o dotaci byly majetkoprávní vztahy vyřešeny zakoupením objektu a přepisem v katastru nemovitostí. Cena za nákup budovy byla promítnuta do rozpočtu a zařazena do uznatelných výdajů.⁵⁷

Stavebně technické řešení rekonstrukce objektu kladlo na celý projektový tým vysoké nároky. S ohledem na typ a technický stav objektu byl nejdůležitějším dotčeným orgánem odbor památkové péče magistrátu města Olomouce. S tímto faktem musel korespondovat pečlivý výběr zkušených projektantů a odborníků z oblasti stavebnictví. Jejich úkolem bylo nejen zvládnout projekční a stavební práce, ale zároveň vhodně zakomponovat do interiérů veškeré vybavení

56 *Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti*. Olomouc, 2010

57 *Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti*. Olomouc, 2010.

potřebné k dosažení dalšího cíle projektu. Tím měla být ideová náplň - realizace popularizačních aktivit centra.

Záměrem přípravného projektového týmu bylo vybudovat centrum popularizace vědy a techniky, které budou využívat zejména žáci základních a středních škol, a rodiny s dětmi a další zájemci bez rozdílu věku ze spádového okolí Olomouce, potažmo celého Olomouckého kraje. Návštěvy žáků a studentů se předpokládaly ve všedních dnech, kdy bylo uvažováno o centru jako o alternativním prostoru pro výuku přírodovědných a technických předmětů, rodiny s dětmi a další zájemci pak měli být hlavní cílovou skupinou víkendového provozu centra.

Pro aplikaci ideové náplně zvolil projektový tým model několika tematicky zaměřených sekcí s příznačnými názvy. Na téma optiky je to sekce Světlo a tma, v níž dominantní roli hraje digitální planetárium, fyzikou a chemií se zabývá sekce Vědecké dílny, ekologii, biologii a geografii reprezentuje sekce Voda v krajině, s modelem koryta řeky, záplavovým modelem města Olomouce či modelem čistírny odpadních vod. Dále je to sekce Věda je zábava, jež se věnuje fyzice, matematice a logice a jejíž dominantou je obří interaktivní model mozku. Jednotlivé sekce sestávají z exponátů, na nichž je možno demonstrovat rozmanité přírodní jevy. V expozici Věda v pevnosti byla uvažována instalace výstavy věnované historii vědeckých poznatků. V neposlední řadě bylo v objektu naplánováno zbudování multifunkčního sálu pro realizaci výukových programů.

Zkušenosti a pozice žadatele, jakož i materiální a ideová základna projektového záměru patří bezpochyby mezi jeho nejdůležitější součásti. Neméně důležité pro budoucí kladný výsledek podané projektové žádosti jsou však i další aspekty, jako jsou kvalifikovaně zpracovaný časový harmonogram, co nejpřesnější rozpočet a plán financování, a také promyšlené sestavení realizačního týmu. V neposlední řadě je nezbytné mít na zřeteli vizi budoucnosti výstupů projektu, tedy jeho udržitelnost.

Přípravný projektový tým velmi intenzivně několik měsíců pracoval na všech součástech projektového záměru. Výsledkem byla projektová žádost, která posléze úspěšně prošla schvalovacím procesem a realizace projektu Pevnost poznání mohla být zahájena.

Teoretickou část práce na tomto místě uzavřeme. Objasnili jsme v ní dva dílčí cíle stanovené v úvodu práce. Definovali jsme význam veřejné vysoké školy a charakterizovali zdroje

financování této instituce, a dále jsme objasnili relevantní pojmy a procesy spojené s využitím prostředků z fondů Evropské unie.

V následující praktické části se budeme věnovat konkrétním záležitostem, které provázely přípravnou a realizační fází projektu a zaměříme se na dosažení hlavního cíle práce.

Praktická část

4 Vliv úprav rozpočtu projektu a změn v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání na strukturu finančních zdrojů

Druhou, praktickou část práce, věnujeme hlavnímu cíli stanovenému v úvodu, tedy zjištění, jaký dopad měly úpravy rozpočtu a změny v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání na strukturu zdrojů financování daného projektu. Vzhledem ke skutečnosti, že jsme v práci zaměřeni na sledování dějů a souvislostí v rámci jednoho modelového případu, přistoupili jsme k předmětu výzkumu jako k případové studii.⁵⁸

4.1 Stanovení cíle výzkumu

Hlavním cílem diplomové práce je provést analýzu finanční stránky projektu zaměřenou na úpravy v rozpočtu a změny v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání, a na základě této analýzy zjistit, jaký dopad měly sledované změny a úpravy na strukturu zdrojů využitých pro financování daného projektu.

Od hlavního cíle se odvíjejí následující dílčí cíle:

1. Vysvětlit význam institutu daně z přidané hodnoty v souvislosti s analyzovaným projektem.
2. Na základě zjištěných údajů navrhnout alternativy financování projektu v jeho provozní fázi.

4.2 Formulace výzkumných otázek

Na základě hlavního cíle a souvisejících dílčích cílů vytýčených v kapitole 4.1 jsme zformulovali následující výzkumné otázky:

1. Jaký vliv může mít daň z přidané hodnoty na strukturu rozpočtu projektu řešeného na veřejné vysoké škole?
2. Jakými způsoby je možno přistupovat k užívání objektu Pevnosti poznání s ohledem na rozdílná pravidla hospodaření veřejné vysoké školy v režimu hlavní a doplňkové činnosti?
3. Jaké zdroje financování je možné využít v provozní fázi projektu?

⁵⁸ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 407 s. ISBN 80-736-7040-2.

Hledání odpovědí na stanovené otázky bude předmětem následujících dvou kapitol naší práce, přičemž nalezení odpovědi na první dvě otázky předpokládáme v kapitole číslo 5, odpověď na třetí otázku v kapitole číslo 6.

4.3 Stanovení metody výzkumu

Případová studie, neboli kazuistika, je jedním z možných přístupů v oblasti kvalitativního výzkumu. Tento přístup je charakterizován snahou o důkladné prozkoumání jednoho případu s předpokladem, že díky tomu porozumíme jiným podobným případům.⁵⁹ Případovou studii lze ještě blíže specifikovat. Například Stake⁶⁰ rozlišuje tři typy případových studií:

- intrinsitní - výzkumník se věnuje případu jen kvůli němu samému,
- instrumentální – výzkumník zkoumá jev, pak vyhledá několik případů, v nichž se jev vyskytuje, a zkoumá a komparuje tyto případy s využitím znalostí prvotního zkoumání jevu,
- kolektivní – výzkumník hloubkově zkoumá více instrumentálních případů

V naší práci se jedná o první typ případové studie, tedy případovou studii intrinsitní. Jako metodu jsme vzhledem k charakteru výzkumného problému zvolili obsahovou analýzu dokumentů. Byli jsme si vědomi, že pouhá deskripce by v tomto případě nebyla dostačující, doplníme ji tedy sekundární analýzou dokumentů.

4.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor reprezentovaly dokumenty, které byly z hlediska dostupnosti dvojího druhu. Veřejně přístupné, jako například legislativní dokumenty, příručky a metodické pokyny pro příjemce dotace nebo normy a předpisy Univerzity Palackého. Neveřejné podklady zastupovaly nepublikované dokumenty, jako jsou například Studie proveditelnosti daného projektu, či účetní evidence příjemce dotace. Neveřejné dokumenty jsou interní povahy a byly poskytnuty pouze pro potřeby této diplomové práce.

⁵⁹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 407 s. ISBN 80-736-7040-2.

⁶⁰ STAKE, Robert E. *The art of case study research*. Thousand Oaks: Sage Publications, 1995, xv, 175 p. ISBN 08-039-5767-X.

Období, které jsme v práci zkoumali, je v rozpětí let 2010 – 2015, tedy od začátku prací na projektu do ukončení jeho realizace a přechodu do provozní fáze. Sběr a třídění dat pro potřeby této práce probíhaly v období 2014 – 2015.

Validita výzkumu je dána faktem záruky důvěryhodnosti zkoumaných podkladů. U veřejně dostupných dokumentů vyplývá z jejich podstaty, dokumenty interní povahy byly verifikovány příslušnými orgány poskytovatele i příjemce dotace, a lze je tedy rovněž považovat za důvěryhodný zdroj informací.

5 Fáze projektu

Tato kapitola bude věnována jednotlivým fázím realizace projektu Pevnost poznání. Popíšeme zde, čím se každá z fází vyznačuje, jaký má pro projekt význam a jaký má smysl z hlediska hlavního cíle práce. Pro komplexní přehled uvedeme formou tabulek plánovaný harmonogram projektového cyklu a strukturu projektového týmu. Těžiště kapitoly bude spočívat v analýze finanční stránky projektu, tedy rozpočtu a jeho modifikací.

Projektový cyklus obecně dělíme na fázi přípravnou, fázi realizační a fázi provozní. Konkrétní projekt však vždy funguje v reálných podmínkách a jeho průběh ovlivňují další okolnosti. To je důvodem, proč budeme jednotlivé fáze ještě dále členit. Kromě toho, že získáme přehlednější obraz průběhu projektu, umožní nám to efektivně dojít k hlavnímu cíli práce.

Považujeme za účelné nejprve zasadit projekt Pevnost poznání do faktických souvislostí v rámci Univerzity Palackého a Přírodovědecké fakulty.

V době přípravy projektového záměru, tedy v roce 2010, se Univerzita Palackého nacházela na konci pětiletého období, pro které byl schválen *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné a vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti na období 2006 – 2010*.⁶¹ Tento dokument uvádí jako jednu z priorit důraz na šíření povědomí o vědeckovýzkumných aktivitách směrem k veřejnosti, jeho fakultní část *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné a vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti přírodovědecké fakulty na období 2006 – 2010* tuto prioritu přirozeně podporuje a mimo jiné například konkrétně formuluje jako svoji prioritu “*podporu popularizačních aktivit mezi studenty středních škol podchycování jejich zájmu o studium na UPOL*.”⁶²

Následující *Dlouhodobý záměr.... na období 2011 – 2015* má již ve svém obsahu zakotven jako jeden z úkolů vyplývajících z priority “*vybudování „Pevnosti poznání“ jako centra propagace vědy, techniky a vzdělanosti*.”⁶³

⁶¹ Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2005 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/DZ-UP-2006-2010.pdf

⁶² Univerzita Palackého v Olomouci: Přírodovědecká fakulta. *Univerzita Palackého v Olomouci: Přírodovědecká fakulta* [online]. 2005 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://www.prf.upol.cz/fileadmin/user_upload/PrF-dokumenty/DZ_PrF_2006-2010.pdf

⁶³ Univerzita Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2010 [cit. 2015-06-09]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2011/UP_DZ_2011-15.pdf

Projektový záměr byl tedy zcela v souladu se strategickými dokumenty a byl vytvářen za plné podpory jak vedení celé univerzity, tak i přírodovědecké fakulty. Na počátku roku 2010 bylo na obou úrovních zahájeno čtyřleté funkční období nově zvoleného vedení. V případě rektora UP šlo o první období, v případě děkana přírodovědecké fakulty o druhé období.

Z hlediska příslušného operačního programu OP VaVpI se jednalo o rok nacházející se právě uprostřed intervalu let 2007 – 2013, na které bylo plánováno čerpání dotací. Lze říci, že to představovalo mírnou výhodu, neboť jak řídicí orgán, tak žadatelé a příjemci, měli s programem již určité praktické zkušenosti, které mohl nový uchazeč využít.

Projekt byl v souladu s podmínkami operačního programu koncipován jako tříletý, přičemž do těchto tří let byla rozplánována realizační fáze. Realizační fáze začíná datem uvedeným v závazném právním dokumentu nazvaném Rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále jen ROPD) a standardně končí po uplynutí 36 měsíců od tohoto data. Na přípravnou fázi nebyl stanoven časový limit, bylo však nutno dodržet časové ohraničení výzvy a následných procesů, jako je příprava projektové dokumentace, příprava celé žádosti se všemi povinnými přílohami, a bylo také nutno počítat s dobou potřebnou k hodnocení žádosti a řešením připomínek ze strany řídicího orgánu.

5.1 Přípravná fáze

Do přípravné fáze spadají veškeré činnosti před začátkem fáze realizační. Úkolem přípravného týmu bylo důkladně nastudovat podmínky operačního programu a konkrétní výzvy a seznámit se s elektronickým monitorovacím systémem Benefit 7, což je webová aplikace, která je určena k předkládání projektové žádosti, monitorovacích zpráv a žádostí o platbu. Jde o systém, jenž je oficiálně schváleným komunikačním prostředkem mezi řídicím orgánem a žadatelem či příjemcem dotace. Současně musel tým připravit žádost o dotaci, v níž byly obsaženy předpokládané cíle projektu, konkrétní způsob řešení, jakým způsobem jich bude dosaženo, a také rozpočet projektu. Zástupci týmu pak zpracovali harmonogram, v němž uvedli předpokládané časové rozvržení klíčových činností.

Následující tabulky ukazují první verzi harmonogramu, uvedenou ve Studii proveditelnosti.

Název realizovaných aktivit	2010												2011											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Zpracování projektové dokumentace																								
Zpracování žádosti o dotaci																								
Hodnocení a schválení žádosti o dotaci																								
Vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace																								
Monitorovací zpráva ŽOZL*																								
Výběrové řízení na dodavatele stavebních prací (otevřené podlimitní řízení)																								
Uzavření smluvních vztahů na realizaci stavebních prací																								
Fyzická realizace stavební části projektu																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Výběrové řízení na dodavatele exponátů a pomůcek																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Uzavření smluvního vztahu na dodávku exponátů a pomůcek																								
Výroba, úpravy a instalace exponátů i pomůcek dle potřeb centra																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Výb. říz. na dodavatele nábytku, výp. tech., odb. a zab. systémů i propag. materiálů																								
Uzavření smluvních vztahů s vybranými dodavateli																								
Dodávka vnitřního vybavení (nábytku) centra																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Výroba a dodávka propagačních materiálů i realizace propagace																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Spuštění pilotního projektu, provedení progač. kampaně, eliminace nedostatků																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Monitorovací zpráva ŽOZL																								
Závěrečné vyhodnocení a ukončení projektu																								
Předložení závěrečné monitorovací zprávy a žádosti o platbu																								
Slavnostní otevření návštěvnického centra																								

Tabulka 2 - Harmonogram projektu 2010 – 2011⁶⁴

⁶⁴ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010.

* ŽOZL - žádost o ex-ante platbu. Jedná se o způsob financování dle metodiky OP VaVpI, kdy je příjemce dotace oprávněn na základě předložených dokladů čerpat dotaci zálohově. Konečné vyúčtování pak provádí v rámci závěrečné monitorovací zprávy po ukončení projektu.

Název realizovaných aktivit	2012												2013												2014				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
Zpracování projektové dokumentace																													
Zpracování žádosti o dotaci																													
Hodnocení a schválení žádosti o dotaci																													
Vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace																													
Monitorovací zpráva ŽOZL*																													
Výběrové řízení na dodavatele stavebních prací (otevřené podlimitní řízení)																													
Uzavření smluvních vztahů na realizaci stavebních prací																													
Fyzická realizace stavební části projektu																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Výběrové řízení na dodavatele exponátů a pomůcek																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Uzavření smluvního vztahu na dodávku exponátů a pomůcek																													
Výroba, úprava a instalace exponátů i pomůcek dle potřeb centra																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Výb. říz. na dodavatele nábytku, výp. tech., odb. a zab. systémů i propag. materiálů																													
Uzavření smluvních vztahů s vybranými dodavateli																													
Dodávka vnitřního vybavení (nábytku) centra																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Výroba a dodávka propagačních materiálů i realizace propagace																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Spuštění pilotního projektu, provedení progač. kampaně, eliminace nedostatků																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Monitorovací zpráva ŽOZL																													
Závěrečné vyhodnocení a ukončení projektu																													
Předložení závěrečné monitorovací zprávy a žádosti o platbu																													
Slavnostní otevření návštěvnického centra																													

Tabulka 3 - Harmonogram projektu 2012 – 2014⁶⁵

Důležitým úkolem skupiny připravující podklady pro žádost o dotaci bylo sestavit projektový tým, jenž měl být zárukou optimálního průběhu projektu. Zástupci přípravné skupiny si byli vědomi, že s ohledem na charakter projektu je třeba mít v týmu jak odborníky na jeho řízení a administraci, tak také specialisty na programovou náplň. Sestavili tedy týmy dva – realizační a odborný. Složení obou týmů je zobrazeno v následujících tabulkách 4 a 5.

⁶⁵ *Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010*

Odpovědnost	Pozice
Vedení týmu a projektových aktivit	Hlavní manažer projektu
Koordinátor pro výstavbu a provoz centra	Koordinátor
Koordinátor aktivit odborného týmu	Koordinátor
Koordinátor sekcí	Koordinátor
Administrátor asistence	Asistentka
Finanční a ekonomické vedení projektu	Finanční manažer
Spolupráce se spolupracujícími subjekty	Manažer projektu
Zpracování dílčích technických dokumentací	Projektant
Technický dozor investora na stavbě	Vedoucí stavby
Monitoring a plnění požadavků poskytovatele dotace	Dotační manažer
Výběrová řízení	Právník
Překlady materiálu	Překladatel
Personál k zajištění provozu centra během pilotního provozu	-
Všechny sekce	Publicita a propagace

Tabulka 4 - Složení realizačního týmu⁶⁶

Odpovědnost za sekci	Obor
1 - Světlo a tma	Optika
2 - Vědecké dílny	Chemie
3 - Voda v krajině	Biologie
3 - Voda v krajině	Biologie
3 - Voda v krajině	Geografie
3 - Voda v krajině	Geografie
3 - Voda v krajině	Chemie
4 - Člověk, matematika a fyzika	Biologie člověka
4 - Člověk, matematika a fyzika	Fyzika
4 - Člověk, matematika a fyzika	Geoinformatika
4 - Člověk, matematika a fyzika	Matematika
5 - Věda v pevnosti	Historie
Všechny sekce	Geografie
Všechny sekce	Multimediální koordinace
Všechny sekce	Tvorba metodik, scénářů
Software pro planetárium	Programování
Software pro dotykové obrazovky	Programování

Tabulka 5 - Složení odborného týmu a rozložení odpovědnosti za provoz sekcí⁶⁷

⁶⁶ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010.

⁶⁷ Tamtéž

Pro každou z pozic v obou týmech byla zpracována podrobná náplň práce a jmenována konkrétní osoba. Zároveň byly pozice strukturovány do hierarchické podoby tak, aby byla patrná kompletní struktura a ujasněny příslušné kompetence.

Nedílnou součástí žádosti o dotaci byl návrh rozpočtu. Členové projektového týmu si byli vědomi významu této složky a velmi pečlivě se jejímu zpracování věnovali. Následující podkapitoly zaměříme na proces tvorby rozpočtu projektu, přičemž zdůrazníme, jakým způsobem byl zvažován vliv DPH.

5.1.1 Koncepce rozpočtu v přípravné fázi

Kvalifikovaně sestavený rozpočet je jedním z klíčových aspektů každého projektu. U projektu typu Pevnosti poznání lze říci, že význam realistického zpracování rozpočtu byl obzvlášť velký, a to z toho důvodu, že se plánovaný projekt vyznačoval několika atypickými atributy.

Prvním z nich byl fakt, že jedním z cílů byla rekonstrukce a regenerace historického, památkově chráněného objektu ve velmi špatném výchozím technickém stavu. Objekt o čtyřech podlažích a celkové výměře téměř 4 200 m² měl ve svých interiérech značné množství dřevěných prvků, z nichž nejvýraznější a současně nejvíce zchátralé byly masivní nosné trámy rozmístěné po celém objektu. Bylo velmi obtížné objektivně kalkulovat náklady na revitalizaci objektu, neboť bylo vzhledem ke značné historické hodnotě budovy třeba počítat i s krajními a velmi nákladnými variantami. Dalšími aspekty spojenými se stavbou bylo plánované budoucí zatížení budovy instalovanými exponáty a také předpoklad velkého počtu návštěvníků.

Obsahová náplň objektu, tedy movité předměty, a zejména exponáty, byly druhou položkou velmi složitou na předběžné ocenění. Projektový tým předem nasbíral zkušenosti se zpracováním expozic návštěvami obdobných zařízení v ČR a jeho zástupci navštívili také některá analogická centra v zahraničí. Po zvážení všech okolností bylo rozhodnuto, že přímým nákupem budou pořízeny jen vybrané exponáty. Většinu ostatních se projektový tým rozhodl vyrobit vlastními silami, tedy odborníky z řad zaměstnanců a studentů UP. Tento postup neuplatnilo dosud žádné z obdobných zařízení v rámci ČR.

Další otázkou, kterou si projektový tým při tvorbě rozpočtu kladl, byla problematika přístupu k dani z přidané hodnoty. Tomuto pojmu, který se váže na hlavní cíl práce, věnujeme následující podkapitulu.

5.1.2 Daň z přidané hodnoty jako významný aspekt finanční struktury projektu

Univerzita Palackého v Olomouci je evidována na Ministerstvu financí České republiky jako plátce daně z přidané hodnoty (dále jen DPH). Z tohoto faktu vyplývá její oprávnění uplatňovat na vstupu, tedy při pořízení zboží či služeb, nárok na odpočet DPH, a zároveň také povinnost odvádět tuto daň na výstupu. UP neuplatňuje nárok na odpočet běžně při své hlavní činnosti, uplatňuje jej pouze ve zvláštních případech ekonomické činnosti, jako je doplňková činnost nebo určité typy projektů. Námí zkoumaný projekt se mezi tyto případy řadí, a co více, položka DPH má na projekt z hlediska jeho financování výrazný vliv a zajímavé konsekvence. Pokládáme za důležité se krátce k institutu DPH vyjádřit.

Daň z přidané hodnoty je v daňové soustavě ČR zařazena mezi nepřímé daně. Princip této daně spočívá v tom, že každý z účastníků dodavatelsko-odběratelských vztahů za podmínek daných Zákonem číslo 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty odvádí ze své ekonomické činnosti DPH z rozdílu mezi vstupy a výstupem. Tento princip se vztahuje na všechny účastníky dodavatelsko-odběratelského řetězce od výrobce surovin až po konečného spotřebitele, s tím, že si jednotliví účastníci mohou za zákonem daných podmínek odečíst DPH na vstupech, a že na konci celého řetězce je DPH vždy zaplacená konečným spotřebitelem.⁶⁸

Je nesporné, že vhodné uplatnění principů DPH může generovat úsporu nákladů a nahlíženo z pohledu řídicího orgánu, snížit způsobilé výdaje a tím zmenšit částku nárokovanou z dotačních prostředků. Přístup k dani z přidané hodnoty však nelze zvolit libovolně. Je z hlediska daňových a účetních předpisů přesně stanoven, a limitujícím faktorem pro režim odpočtu je způsob budoucího užití pořizovaného majetku. Vzniknout tak mohou varianty plnění zcela bez nároku na odpočet DPH, s plným nárokem na odpočet DPH, s nárokem na odpočet

⁶⁸ ManagementMania: Profesionální portál pro business. *ManagementMania* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/dph-dan-z-pridane-hodnoty>

v procentním poměru, a s nárokem na odpočet zálohovým koeficientem, který je nutno dle zákona následně vypořádat.⁶⁹

Na počátku etapy tvorby rozpočtu stál projektový tým před otázkou, jak budoucí centrum ukotvit v organizační struktuře univerzity a jakým konkrétním způsobem jej v praxi provozovat. Měl k dispozici několik možností, neboť podmínky výzvy tuto oblast nijak neupravovaly. Bylo nutno splnit pouze dva závazné indikátory, a to zrekonstruovat daný objekt a zajistit roční návštěvnost centra stanoveným počtem návštěvníků.⁷⁰

Projektový tým ve spolupráci s vedením univerzity, fakulty a centrálním ekonomickým odborem UP zvažoval jako první variantu provoz budoucího centra ve formě centrální jednotky univerzity v režimu doplňkové činnosti. Vycházel z předpokladu, že provoz bude generovat příjmy ze vstupného a z prodeje suvenýrů. Tento režim by zakládal nárok na stoprocentní odpočet DPH na vstupu a celkové náklady na projekt by tak byly poníženy o tolik procent, kolik činí aktuální sazba DPH. V roce 2010 byla tato sazba ve výši 20%. Lze tedy stručně konstatovat, že v této variantě by projekt zatížil dotační titul pouze osmdesáti procenty své skutečné ceny.

Druhou zvažovanou variantou bylo budoucí užívání objektu částečně k hlavní činnosti univerzity a částečně k doplňkové. Z tohoto důvodu vyvolali zástupci projektového týmu jednání s místně příslušným finančním úřadem. Cílem jednání bylo konzultovat plánovanou variantu a nalézt optimální model smíšeného režimu DPH v zákonných mezích. Druhou variantu posoudily zainteresované strany jako vhodnou, a v jejím duchu byl sestaven rozpočet. Kalkulace v intencích této varianty vygenerovala část DPH, kterou bude možno nárokovat u finančního úřadu, a tato částka představuje z hlediska dotace nezpůsobilý výdaj. Tuto situaci objasní následující kapitola.

5.1.3 Tvorba rozpočtu

Rozpočet byl z věcného hlediska strukturován v souladu se zadávacími požadavky do devíti kategorií. Jeho podobu zachycuje tabulka číslo 6.

Suma uvedená v každé z kategorií 1 – 9 byla podložena podrobnou kalkulací položek spadajících do dané kategorie. Dělení celkových způsobilých výdajů na výdaje investiční

⁶⁹ Portál Zákony pro lidi. *Portál Zákony pro lidi* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

⁷⁰ *Žádost o dotaci: Technická příloha žádosti*. Olomouc, 2010.

a neinvestiční vychází z obecných účetních předpisů. Mezi investice řadíme náklady spojené s pořízením a rekonstrukcí nemovitosti, dále pak takové vybavení a zařízení, jehož pořizovací hodnota je v případě hmotného majetku vyšší než 40 tisíc Kč, a v případě nehmotného majetku vyšší než 60 tisíc Kč. Pořizovací hodnotou rozumíme cenu poniženou o nárokovou část DPH za jeden kus majetku, případně za takový soubor movitých věcí či nehmotného majetku, které plní svou funkci pouze jako celek.

Položka rozpočtu	Celkem na počátku projektu (v Kč)
1. Příprava projektu	714 001
2. Nemovitosti	90 650 000
3. Pořízení vybavení a zařízení	28 273 457
4. Nehmotný majetek	180 338
5. Služby	0
6. Osobní výdaje	26 196 307
7. Publicita	1 443 958
8. Materiál (spotřební a provozní)	530 468
9. Energie	1 980 000
10. Celkové způsobilé výdaje	149 968 529
10.1 Celkové způsobilé výdaje investiční	115 074 924
10.2 Celkové způsobilé výdaje neinvestiční	34 893 605
11. Partneři	0
12. Příjmy projektu připadající na způsobilé výdaje	0
13. Celkové způsobilé výdaje po odečtení příjmů	149 968 529

Tabulka 6 - Rozpočet způsobilých výdajů na počátku projektu⁷¹

Položka č. 1 - *Příprava projektu* je tvořena výdaji na zpracování projektové žádosti, Studie proveditelnosti a dalších nezbytných dokumentů potřebných pro podání projektové žádosti. DPH je v této položce způsobilým výdajem v plné výši.

Položka č. 2 - *Nemovitosti* zahrnuje kompletní náklady na stavební dokumentaci, fyzickou realizaci stavby, služby stavebního dozoru a další služby spojené s pořízením stavby. DPH je v této položce v plné výši nezpůsobilým výdajem. Z účetního hlediska sem spadá i náklad na pořízení nemovitosti v symbolické výši 1 Kč. Z hlediska metodiky OP VaVpI byl však jako výdaj vynaložený před vydáním ROPD přesunut do položky Příprava projektu.

⁷¹ Žádost o dotaci: Technická příloha žádosti. Olomouc, 2010.

Položka č. 3 – *Pořízení vybavení a zařízení* obsahuje investiční náklady na pořízení exponátů, výpočetní techniky, audiotechniky, nábytku a dalšího mobiliáře. Zde byla kalkulace z hlediska DPH poměrně složitá, neboť bylo nutno určit, která z položek bude sloužit k jakému typu činnosti. Režim DPH byl tedy pojat jako smíšený, tedy část DPH byla kalkulována jako způsobilý a část jako nezpůsobilý výdaj. Materiál na výrobu exponátů byl kalkulován v plném nároku na odpočet DPH.

Položka č. 4 – *Nehmotný majetek* obsahuje zejména softwarové vybavení a z hlediska DPH k ní bylo přistoupeno stejně jako v případě vybavení a zařízení, tedy ve smíšeném režimu.

Položka č. 5 – Služby je nulová, neboť veškeré služby v realizační fázi jsou spojeny se stavbou nebo jsou zahrnuty v položce Publicita.

Položka č. 6 – Osobní výdaje zahrnuje mzdové náklady celého projektového týmu včetně zákonných odvodů na sociální pojištění, zdravotní pojištění a pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za zaměstnance. Tato položka je mimo režim DPH a je tedy plně způsobilým výdajem.

Položka č. 7 – Publicita obsahuje náklady na povinnou publicitu, tedy takovou, kterou vyžadují podmínky dané výzvy, a dále na publicitu, kterou projektový tým posoudil jako nezbytnou k náležité propagaci vznikajícího centra. Z hlediska DPH je tato položka kalkulována ve smíšeném režimu.

Položka č. 8 – Materiál je tvořen předpokládanými náklady na drobný spotřební, zejména laboratorní materiál, který bude používán v rámci pilotního provozu. DPH byla kalkulována ve smíšeném režimu.

Položka č. 9 – Energie představuje výdaje na elektrickou energii a vodu. DPH u této položky byla kalkulována v režimu zálohového koeficientu.

Toto rozvržení počítalo s kombinací variant bez nároku na odpočet DPH, plný nárok na odpočet DPH a nárok uplatněný zálohovým koeficientem. V dalším průběhu přípravné fáze bylo na základě četných vzájemných jednání zástupců projektového týmu, vedení fakulty a univerzity, ekonomického odboru univerzity a pracovníků finančního úřadu přistoupeno ke kombinaci dvou variant – plnění bez nároku na odpočet a plnění s plným nárokem na odpočet DPH.

Podrobnou kalkulací rozpočtu ve stanovené variantě DPH, se zapracováním úprav jednotlivých kapitol vyjednaných v průběhu negociačních schůzek, vznikly v rozpočtu nezpůsobilé výdaje projektu. Finální podobu rozpočtu tak, jak byl předložen k projektové žádosti zobrazuje následující tabulka 7.

Celkové způsobilé výdaje pokrývá v našem případě ze 100 % dotace. Objasnění této skutečnosti uvádíme v dalším textu této podkapitoly. Nezpůsobilé výdaje tvoří jednak nezpůsobilá DPH v celkové sumě 21 923 249 Kč, a jednak další výdaje ve výši 1 800 000 Kč, které představují náklady na přípravu projektové dokumentace a jsou svojí povahou z hlediska dotace nezpůsobilé v plné výši.

Položky rozpočtu	Plán na počátku projektu	% celkových výdajů	% nezpůsobilých výdajů
Celkové způsobilé výdaje	149 968 529	86	
<i>Z toho investiční výdaje</i>	<i>115 737 706</i>		
<i>Z toho neinvestiční výdaje</i>	<i>34 230 823</i>		
Celkové nezpůsobilé výdaje	23 723 249	14	100,0
<i>Z toho nezpůsobilá DPH</i>	<i>21 923 249</i>		<i>92</i>
<i>Z toho nezpůsobilé jiné</i>	<i>1 800 000</i>		<i>8</i>
Celkové náklady projektu	173 691 778	100	

Tabulka 7 – Rozpočet celkových výdajů na počátku projektu⁷²

Struktura zdrojů	Kč	%
Dotace	149 968 529	86
Kompenzovaná DPH	23 723 249	13
Vlastní zdroje	1 800 000	1
Celkem	173 691 778	100

Tabulka 8 – Struktura plánovaných zdrojů financování projektu⁷³

Zastoupení jednotlivých druhů zdrojů vyjadřujeme v procentech. Z hlediska struktury finančních zdrojů můžeme konstatovat, že 86 % celkových nákladů pokryla jako způsobilé náklady dotace a 14 % celkových nákladů (nezpůsobilé výdaje) bylo nutno pokrýt z jiných zdrojů. Vzhledem k tomu, že většinu nezpůsobilých nákladů (92 %) tvořila nezpůsobilá DPH, která byla automaticky nárokována ze státního rozpočtu, zůstalo na příjemci dotace pokrýt z

⁷² Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010

⁷³ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010.

vlastních zdrojů pouze zbylých 8 % nezpůsobilých výdajů. V rámci celkových nákladů činila tato částka pouhé 1 %. Příjemce dotace jej v rozpočtu plánoval vykryt z vlastních neveřejných zdrojů.

Pravidla poskytovatele umožňovala žadateli ucházet se o dotaci ve výši až 100% způsobilých výdajů. Pokrytí nezpůsobilých výdajů bylo nutno naplánovat z vlastních zdrojů budoucího příjemce dotace. Potvrzení o tom, že univerzita s dofinancováním projektu ve svém rozpočtu počítá, bylo povinnou přílohou žádosti o dotaci.

Jednou z klíčových položek, a tedy povinnou přílohou žádosti o dotaci, je doložení plánu financování podpořeného projektu v průběhu a po skončení realizační fáze. Důvodem je skutečnost, že se projekty v rámci OP VaVpI automaticky považují za projekty generující příjmy. Metodika OP VaVpI ukládá žadateli kalkulovat příjmy a výdaje projektu pro provozní fázi výpočtem takzvané finanční mezery, na časový úsek zvaný referenční období. Referenční období činí 15 let od data zahájení projektu⁷⁴, jímž je datum, které si stanoví sám projektový tým jako den, kdy zahájil práce na projektu. Referenční období zahrnuje také dobu udržitelnosti, která následuje bezprostředně po ukončení realizační fáze a trvá 5 let od data ukončení projektu.

5.1.4 Finanční mezera

Finanční mezera je údaj, který je nezbytný pro posouzení výše procentního nároku na dotaci. Stanovení výše dotace podle principu finanční mezery zabraňuje poskytnutí nenáležitých výhod příjemci, a tedy nadměrnému financování projektu. Tím je zajištěno, aby příjemce podpory obdržel pouze takovou výši prostředků, která je nutná k úspěšné realizaci projektu.⁷⁵

⁷⁴ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: Operační program výzkum a vývoj pro inovace. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/filemanager/files/27893-cs.pdf>

⁷⁵ Tamtéž

ROK	Náklady na investici v Kč	Provozní náklady v Kč	Čas	Diskontní faktor 5%	Diskontované náklady investice v Kč	Diskontované náklady provozní v Kč	Příjmy v Kč	Zůstatková hodnota v Kč	Diskontované příjmy v Kč	Diskontovaná zůstatková hodnota v Kč
2010	2 014 201	0	0	1,00000	2 014 201	0	0	0	0	0
2011	93 337 080	0	1	0,95238	88 892 458	0	0	0	0	0
2012	51 089 253	0	2	0,90703	46 339 459	0	0	0	0	0
2013	24 198 024	0	3	0,86384	20 903 163	0	0	0	0	0
2014	3 053 219	5 670 001	4	0,82270	2 511 891	4 664 725	3 861 324	0	3 176 721	0
2015	0	7 308 331	5	0,78353	0	5 726 269	5 148 432	0	4 033 931	0
2016	0	7 308 331	6	0,74622	0	5 453 589	5 148 432	0	3 841 839	0
2017	0	7 198 761	7	0,71068	0	5 116 025	5 115 820	0	3 635 718	0
2018	0	10 492 956	8	0,67684	0	7 102 046	5 083 209	0	3 440 516	0
2019	0	7 213 477	9	0,64461	0	4 649 871	5 050 597	0	3 255 660	0
2020	0	7 337 762	10	0,61391	0	4 504 749	5 017 985	0	3 080 608	0
2021	0	7 462 045	11	0,58468	0	4 362 903	4 985 374	0	2 914 845	0
2022	0	7 588 298	12	0,55684	0	4 225 449	4 985 374	0	2 776 043	0
2023	0	11 118 314	13	0,53032	0	5 896 279	4 985 374	0	2 643 850	0
2024	0	32 844 198	14	0,50507	0	16 588 552	4 985 374	0	2 517 952	0
2025	0	7 714 552	15	0,48102	0	3 710 831	4 985 374	60 433 333	2 398 050	29 069 466
Celkem	173 691 778	119 257 026					59 352 667	60 433 333		
Celkem diskontováno					160 661 171	72 001 287			37 715 732	29 069 466

Tabulka 9 - Finanční mezera 1⁷⁶

Metodika výpočtu a výklad pojmů jsou uvedeny v Příručce pro příjemce OP VaVpI 2007 – 2013.⁷⁷ Hodnotu finanční mezery získáme z prognózy cash – flow daného projektu za každý rok referenčního období, přepočtené diskontní sazbou pevně stanovenou řídicím orgánem. Za příjem je považována i zůstatková hodnota investice. Výpočet finanční mezery a výše dotace pro námi zkoumaný projekt jsou uvedeny v tabulkách 8, 9, 10.

	Diskontované hodnoty (v Kč)	Nediskontované hodnoty (v Kč)
Celkové náklady		173 691 778
Z toho způsobilé výdaje		149 968 529
Diskontované náklady	160 661 171	
Diskontované čisté cash flow	-5 216 089	
	Vypočteno koeficientem	Vypočteno v procentech
Finanční mezera	1,032466	103%

Tabulka 10 - Finanční mezera 2⁷⁸

⁷⁶ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010

⁷⁷ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: Operační program výzkum a vývoj pro inovace. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/filemanager/files/27893-cs.pdf>

⁷⁸ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010

Modifikovaný základ pro výpočet podpory v Kč	154 837 466
Maximální možná míra z Fondů EU v Kč	131 611 846
Maximální možná míra ze státního rozpočtu v Kč	23 225 620
Maximální možná míra podpory celkem v Kč	154 837 466
Skutečná míra podpory v Kč	149 968 529

Tabulka 11 – Míra finanční podpory⁷⁹

Z tabulek je patrné, že finanční mezera vykazovala záporné hodnoty. Poskytovatelem dotace byla tedy projektu přiznána podpora ve stoprocentní výši. Dle metodiky pro poskytování dotací z fondů EU je tato podpora rozdělena na 85 % celkové částky, jež je hrazena přímo z fondů EU, a 15 % celkové částky, kterou se na financování projektu podílí státní rozpočet ČR.

Přípravná fáze projektu započala v únoru 2010, v červnu téhož roku byla zakoupena předmětná nemovitost a dne 30. června 2010 byla podána žádost o dotaci. Poté následoval proces připomínkování ze strany hodnotitelů žádosti. Po zapracování připomínek byla žádost schválena a postoupila do fáze vyjednávání podmínek, takzvané negociace před vydáním ROPD.

V této fázi projektový tým předkládal další z povinných příloh – technický popis projektu zvaný technický annex. Jde o dokument, v němž jsou detailně rozepsány cíle projektu a klíčové aktivity, a popsán postup, jak a v jakých termínech jich bude dosaženo. V negociační fázi ještě může dojít ke korekci rozpočtu. V případě námi analyzovaného projektu došlo k nevýznamným změnám, a to pouze takovým, které neměly vliv na režim DPH, a tedy ani dopad na kalkulované nezpůsobitelné výdaje.

ROPD pro projekt Pevnost poznání bylo vydáno dne 29. listopadu 2011. Jeho vydáním skončila přípravná fáze projektu. Celý proces od zahájení projektu do vydání ROPD trval 22 měsíců a realizační fáze tak byla zahájena se sedmiměsíčním zpožděním oproti původnímu harmonogramu. Na projekt ale tato skutečnost neměla negativní dopad, neboť na realizační fázi byla vymezena doba 36 měsíců od data skutečného zahájení realizace.

5.2 Realizační fáze

Realizační fáze projektu započala 1. prosince 2011 a její ukončení bylo plánováno k 30. listopadu 2014. Formou výběrového řízení dle Zákona o veřejných zakázkách číslo 137/2006

⁷⁹ Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti. Olomouc, 2010

Sb. byl vybrán dodavatel stavby a následně stejným způsobem také dodavatelé materiálu pro výrobu exponátů a dalšího vybavení objektu. Fyzická realizace stavby se s ohledem na povětrnostní podmínky rozběhla na jaře roku 2012.

5.2.1 Změna přístupu k užívání objektu

Způsob budoucího využití objektu Pevnosti poznání byl od počátku předmětem diskusí. Na úrovni projektového týmu se úvahy ubíraly především směrem k praktickým okolnostem, na úrovni vedení univerzity a fakulty bylo nutno řešit budoucí provoz z hlediska typu činnosti. Bylo třeba stanovit, zda se bude jednat o činnost hlavní, či doplňkovou, neboť každá z nich se z hlediska vykazování hospodaření univerzity řídí jinými pravidly.

Z tohoto pohledu přišel rozhodující okamžik v první polovině roku 2014. Bylo to období, kdy došlo ke změně ve vedení současně na úrovni univerzity i fakulty. Nově zvolený rektor UP i děkan Přírodovědecké fakulty se svých funkcí ujali shodně k 1. únoru 2014, a s perspektivou čtyřletého funkčního období si ujasnili náhled na koncepci fungování univerzity s ohledem na priority stanovené Dlouhodobým záměrem⁸⁰, a precizovali způsob a směr, jak stanovené priority naplnit.

Pro Pevnost poznání to znamenalo posun v náhledu na způsob jejího budoucího využití a pevné zařazení do organizační struktury Přírodovědecké fakulty. Představitelé univerzity a fakulty shledali jako ideální variantu provoz centra v režimu hlavní činnosti. Zvolená varianta byla logickým krokem, neboť centrum mělo poskytovat svého druhu vzdělávací službu a jako takové sloužit pro potřeby všech součástí univerzity.

Tato změna významným způsobem ovlivnila režim DPH. Bylo nutno mít na zřeteli, že centrum, ač v režimu hlavní činnosti, bude generovat příjmy. Příjmy byly předpokládány ze vstupného do expozic a prodeje suvenýrů ve formě vědeckých hraček a zmenšených verzí exponátů, a rovněž se předpokládaly příjmy z příležitostných pronájmů pro akce související s popularizací činnosti fakulty a univerzity. Současně byly v objektu plánovány akce nezpлатněné, zaměřené čistě na popularizaci vědy a výzkumu na bázi tematických přednášek

⁸⁰ Univerzita Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2010 [cit. 2015-06-09]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2011/UP_DZ_2011-15.pdf

a praktických demonstrací jevů ve vědeckých dílnách. Projektový tým se intenzivně zabýval otázkou, jak tyto skutečnosti zohlednit a nastavit v nových souvislostech optimální režim DPH.

Projektový tým kvalifikovaně posoudil všechny souvislosti a jako variantu nejnvýstižněji respektující realitu zvolil propočít poměru ploch užívaných ke konkrétním činnostem. Vypočtené hodnoty se staly podkladem pro metodický pokyn, který pro účely uplatňování nároku na odpočet DPH vydal kvestor UP. Kompletní znění tohoto pokynu jsme pro jeho význam z hlediska stanovených cílů práce zařadili jako její přílohu. Na tomto místě ocitujeme pouze úvodní ustanovení, které osvětluje princip změny:

“Na základě nových skutečností a následné aktualizace dat pro finanční udržitelnost projekt Pevnost poznání (reg. č. CZ.1.05/3.2.00/09.0171) se předpokládá další budoucí způsob využívání nemovitých věcí pořízených v rámci tohoto projektu, stejně tak i další budoucí způsob využívání jiných položek dlouhodobého majetku (zejména samostatné movité věci) pořizovaného v rámci projektu. Tento projekt, původně koncipovaný jako projekt s výlučným způsobem budoucího využití zakládajícím plný nárok na odpočet DPH ze souvisejících přijatých zdanitelných plnění, již při zrealizování výhledu budoucího využití objektu počítá i s možným využitím pro účely nezakládající nárok na odpočet DPH, týká se víceúčelových sálů či obecněji prostor neurčených k dlouhodobým expozicím či k umístění exponátů. Stále se však jedná o takové využití, které nesouvisí se zajištěním výuky v rámci hlavní činnosti Univerzity Palackého v Olomouci, a které plní účely projektu.

V důsledku těchto nových skutečností je opraven způsob nárokování odpočtu DPH při realizaci projektu „Pevnost poznání“, a to jak způsob nárokování od data účinnosti tohoto pokynu (týká se jak výdajů investičních, tj. souvisejících s pořizováním dlouhodobého majetku, tak i výdajů provozních), tak i způsob úpravy v minulosti již uplatněného odpočtu DPH z výdajů na pořízení dlouhodobého majetku (v souladu s § 78 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „zákon o DPH“). Dochází ke změně uplatňování nároku na odpočet z plného nároku na uplatňování nároku v poměrné výši (viz § 75 zákona o DPH) – s praktickou aplikací tohoto postupu podle čl. II níže.”⁸¹

⁸¹ Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2015 [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2015/MPKB3-15-1_v.r.pdf

5.2.2 Modifikace rozpočtu

Rozpočet projektu byl několikrát modifikován vlivem přesunů způsobilých položek mezi jednotlivými kapitolami dle aktuální potřeby finančních prostředků v jednotlivých položkách. Tyto přesuny však samy o sobě neměly vliv na celkovou výši rozpočtu projektu a nebyly relevantní ani z hlediska změny způsobilosti výdajů.

Došlo však i k několika změnám a úpravám, které ovlivnily celkovou výši rozpočtu a zároveň i rozložení způsobilých a nezpůsobilých výdajů z hlediska DPH. Nejvýraznější dopad, pokud jde o finanční objem, měla na poměr způsobilých a nezpůsobilých výdajů změna přístupu k užívání objektu popsána v oddíle 5.2.1 této kapitoly. Nejprehledněji lze tento dopad ilustrovat na příkladu položky *Pořízení stavby*.

Veškeré práce a dodávky v rámci rekonstrukce nemovitosti byly pořizovány v režimu plného nároku na odpočet DPH. V praxi to znamenalo, že byla celá DPH kalkulována jako nezpůsobilá z hlediska dotace, avšak vzhledem k tomu, že byla finančním úřadem v plné výši kompenzována měsíčně na základě Přiznání k DPH, nijak nezatížila vlastní rozpočet UP.

Změnou přístupu však došlo ke změně režimu odpočtu DPH. Ze 100 % byl v okamžiku ukončení projektu a tedy povinnosti daňově jej vypořádat, platný nový poměr, který činil 45 % plnění bez nároku na odpočet a 55 % plnění s plným nárokem. Prakticky tedy byla snížena nezpůsobilá část DPH o částku odpovídající částce DPH z 55 % daného plnění. Tato část se stala z faktického hlediska způsobilou, navýšila tedy celkové způsobilé výdaje, avšak nevznikl na ni nárok z pohledu dotace a bylo nutno počítat s jejím krytím z vlastních zdrojů.⁸²

Tento způsob přepočtu při vypořádání DPH logicky změnil hodnotu veškerých dotčených položek. Nejednalo se však vždy o navýšení, neboť poměrem byla vypořádána také DPH u položek pořízených původně v režimu bez nároku na odpočet, kde tímto krokem došlo naopak k navýšení nezpůsobilého výdaje. Vzájemným započtením všech relevantních hodnot jsme získali konečnou částku nezpůsobilé DPH a konečnou částku principiálně způsobilých výdajů. Tato částka měla hodnotu vyšší než přiznaná dotace. Rozdíl mezi ní a přiznanou dotací, představoval sumu, kterou bylo nutno dofinancovat z vlastních zdrojů UP.

⁸² Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2015 [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/MPKB3-15-1_v.r.pdf

Položka rozpočtu	Celkem na konci projektu (v Kč)
1. Příprava projektu	595 000
2. Nemovitosti	93 699 629
3. Pořízení vybavení a zařízení	27 746 945
4. Nehmotný majetek	0
5. Služby	0
6. Osobní výdaje	26 196 307
7. Publicita	1 363 958
8. Materiál (spotřební a provozní)	344 190
9. Energie	22 500
10. Celkové způsobilé výdaje	149 968 529
<i>10.1 Celkové způsobilé výdaje investiční</i>	<i>117 728 685</i>
<i>10.2 Celkové způsobilé výdaje neinvestiční</i>	<i>32 239 844</i>
11. Partneři	0
12. Příjmy projektu připadající na způsobilé výdaje	0
13. Celkové způsobilé výdaje po odečtení příjmů	149 968 529

Tabulka 12 - Rozpočet způsobilých výdajů na konci projektu⁸³

Položky rozpočtu	Rozpočet po ukončení realizační fáze (v Kč)	Konsolidovaný rozpočet po ukončení realizační fáze (v Kč)	% celkových výdajů	% nezpůsobilých výdajů
Celkové způsobilé výdaje	149 968 529	143 393 588	85	
<i>Z toho investiční výdaje</i>	<i>117 728 685</i>	<i>111 153 744</i>		
<i>Z toho neinvestiční výdaje</i>	<i>32 239 844</i>	<i>32 239 844</i>		
Celkové nezpůsobilé výdaje	18 382 445	24 957 386	15	100
<i>Z toho nezpůsobilá DPH</i>	<i>13 081 270</i>	<i>13 081 270</i>		52
<i>Z toho nezpůsobilé jiné</i>	<i>5 301 175</i>	<i>11 876 116</i>		48
Celkové náklady projektu	168 350 974	168 350 974	100	

Tabulka 13 – Rozpočet celkových výdajů na konci projektu⁸⁴

Struktura zdrojů před konsolidací	Kč	%
Dotace	149 968 529	89
Kompenzovaná DPH	13 081 270	8
Vlastní zdroje	5 301 175	3
Celkem	168 350 974	100

Tabulka 14 – Struktura zdrojů před konsolidací⁸⁵

⁸³ Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ. Olomouc, 2015

⁸⁴ Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ. Olomouc, 2015

⁸⁵ Vlastní design autorky dle Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ. Olomouc, 2015

Struktura zdrojů po konsolidaci	Kč	%
Dotace	143 393 588	85
Kompenzovaná DPH	13 081 270	8
Vlastní zdroje	11 876 116	7
Celkem	168 350 974	100

Tabulka 15 - Struktura zdrojů po konsolidaci⁸⁶

5.3 Provozní fáze

Provozní fáze je období bezprostředně navazující na fázi realizační. Není žádným způsobem kryta dotací, ale pravidla poskytovatele vyžadují, aby byla rovněž po stanovenou dobu monitorována. Monitoring se zaměřuje na indikátory, k jejichž splnění se příjemce zavazuje v okamžiku přijetí ROPD a také sleduje průběh financování, který příjemce predikuje v příloze k závěrečné monitorovací zprávě.

V případě projektu Pevnost poznání jsou sledovány dva monitorovací indikátory. První z nich je regenerovat objekt bývalého Velkého dělostřeleckého skladu, tak, aby byly zrekonstruovány, rozšířeny a nově vybudovány kapacity pro návštěvnické centrum o celkové výměře 4000 m². Druhým indikátorem je splnění počtu osob, které navštíví nově vybudované centrum. Tento indikátor byl stanoven na 83 200 návštěvníků do 31. prosince roku 2015.

Specifickou část provozní fáze představuje fáze udržitelnosti. Tento prvek metodicky spadá do provozní fáze, rozhodli jsme se mu však, s ohledem na skutečnost, že je finančně mimo rámec dotace, věnovat samostatnou kapitolu.

⁸⁶ Vlastní design autorky dle *Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ*. Olomouc, 2015

6 Udržitelnost

Doba udržitelnosti představuje první část období provozní fáze. Příručka OP VaVpI uvádí, že je pro příjemce v rámci tohoto OP stanovena doba udržitelnosti projektu v délce 5 let od ukončení realizace projektu. V našem případě se půjde o období březen 2015 – únor 2020. Po tuto dobu nesmí dojít ke změně vlastnictví pořízeného majetku ani k jiné podstatné změně ovlivňující povahu projektu nebo prováděcí podmínky či k úplnému zastavení činnosti, jež je předmětem projektu.

6.1 Pravidla pro fázi udržitelnosti

Doba udržitelnosti podléhá závazným pravidlům OP VaVpI uvedeným v Příručce⁸⁷:

- Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, u něhož jsou výdaje na pořízení zahrnuty do způsobilých výdajů projektu, nesmí příjemce prodat ani jinak zcizit, ani přemístit mimo podporovaný region po dobu 5 let ode dne ukončení realizace projektu. Dříve může příjemce tento majetek prodat, jen pokud výtěžek z prodeje použije na aktivity zabezpečující zachování a rozvoj projektu.
- Pokud příjemce zahrne do způsobilých výdajů projektu technické zhodnocení majetku, který má v pronájmu, je povinen získat předem souhlas pronajímatele s tímto technickým zhodnocením a dále je povinen zajistit, že pokud by byl nájemní vztah ukončen do 5 let ode dne ukončení realizace projektu nebo ještě před ukončením realizace projektu, dojde k finančnímu vypořádání vztahů souvisejících s tímto technickým zhodnocením v souladu s § 667 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce předkládá Monitorovací zprávu o zajištění udržitelnosti projektu každých 12 měsíců následujících po ukončení realizace projektu. První Monitorovací zprávu příjemce předkládá do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém bylo dovršeno prvních 12 měsíců doby udržitelnosti projektu, další pak standardně v intervalu 12 měsíců. Poslední Monitorovací zprávu o zajištění udržitelnosti projektu příjemce předkládá do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém došlo k ukončení doby udržitelnosti projektu.

⁸⁷ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: Strukturální a investiční fondy EU. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR* [online]. 2014 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: file:///C:/Users/copkova/Downloads/ppp_opvavpi_verze_5.0.pdf

6.2 Finanční zdroje pro fázi udržitelnosti

Ve fázi udržitelnosti je nutno nejen dbát na dodržení formálních pravidel daných operačním programem, ale také co nejpřesněji zpracovat provozní cash flow. Na jeho základě provozovatel vyčlení ve svém rozpočtu příslušné finanční prostředky. Jakým způsobem je koncipován rozpočet a řešeno financování v případě projektu Pevnost poznání, objasňují následující tabulky:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní výdaje	11 597 167	10 747 167	10 747 167	14 065 778	10 747 167
Provozní příjmy	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Provozní cash flow	-8 597 167	-7 747 167	-7 747 167	-11 065 778	-7 747 167

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Provozní výdaje	10 747 167	10 747 167	10 747 167	14 065 778	10 747 167	114 958 892
Provozní příjmy	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Provozní cash flow	-7 747 167	-7 747 167	-7 747 167	-11 065 778	-7 747 167	-84 958 892

Tabulka 16 – Příjmy a výdaje v provozní fázi projektu (v Kč)⁸⁸

Rok/zdroj	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Příspěvek na vzdělávací činnost		4 247 167	4 247 167	7 565 778	4 247 167	4 247 167
Fondy VVŠ	8 097 167					
Strukturální fondy EU		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Krajské a místní rozpočty	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Celkem	8 597 167	7 747 167	7 747 167	11 065 778	7 747 167	7 747 167

⁸⁸ Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ. Olomouc, 2015

Rok/zdroj	2021	2022	2023	2024
Příspěvek na vzdělávací činnost	4 247 167	4 247 167	7 565 778	4 247 167
Fondy VVŠ				
Strukturální fondy EU	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Krajské a místní rozpočty	500 000	500 000	500 000	500 000
Celkem	7 747 167	7 747 167	11 065 778	7 747 167

Tabulka 17 - Zdroje financování v provozní fázi projektu (v Kč)⁸⁹

Centrum popularizace vědy a výzkumu Pevnosti poznání, jakožto projekt generující příjmy ze vstupného a prodeje suvenýrů s tematikou vědy a výzkumu, předpokládá částečnou samofinancovatelnost, tedy využití zdrojů neveřejných. Tyto předpokládané příjmy však nejsou v takové výši, aby pokryly veškeré provozní výdaje. Důvodem je skutečnost, že jsou aktivity centra spojeny s hlavní činností univerzity a jeho kapacita je tak z velké části využívána části pro realizaci nezpoptatných výukových programů.

Charakter hlavní činnosti centra tak umožňuje univerzitě, jakožto provozovateli v právní formě veřejné vysoké školy využít také prostředky institucionální. Jejich využití není nijak limitováno, je však nutno s nimi jako s veřejnými prostředky nakládat efektivně a hospodárně. Vynakládání těchto prostředků podléhá schválení akademickým senátem.

V době vzniku této diplomové práce neexistuje zdroj ze skupiny účelových prostředků, kterým by bylo možno pokrývat provozní výdaje. Je tedy nutno vystačit si se zdroji institucionálními a neveřejnými.

6.3 Finanční zdroje pro zkvalitnění vzdělávací infrastruktury

Bezprostředně po ukončení realizace projektu bylo nutno se zamýšlet nad dalším rozvojem Centra Pevnosti poznání. Je nasnadě, že vzhledem k charakteru nabízených aktivit, je nutno sledovat aktuální trendy v popularizaci a využívat v co největší míře nejmodernější technická zařízení k demonstraci nejnovějších vědeckých poznatků. Morální zastarání infrastruktury by mělo pro Pevnost poznání fatální následky. Mapovali jsme nabídku a dostupnost dalších zdrojů, včetně prostředků ze strukturálních fondů EU. Právě tam jsme objevili vhodný dotační titul. Je nabízen prostřednictvím výzvy 9.3 nazvané *Zvýšení atraktivity a rozvoj vzdělávací infrastruktury*

⁸⁹ Vlastní design autorky dle *Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ*. Olomouc, 2015

v centrech popularizace, propagace a medializace vědy a techniky. Jedná se o dodatečnou výzvu v rámci OP VaVpI, je v ní alokováno 200 milionů Kč, a bude možno z ní financovat pořízení nových statických i interaktivních expozic, rozšíření stávající nabídky expozic, a také například nákup vzdělávacího softwaru pro výukové programy a související propagační aktivity.

Výzva k podávání žádostí o dotaci je v červnu 2015, v době vzniku této práce, právě aktuálně otevřená, a obnovený projektový tým se intenzivně zabývá skladbou prvků, které by nejlépe vyhovovaly obsahové náplni centra, a o jejichž financování hodlá v rámci této výzvy požádat.

Další finanční alternativu pro Pevnost poznání nabídne, podle aktuálně dostupných informací, nový operační program nazvaný OP Výzkum, vývoj a vzdělávání. Ten bude mimo jiné zaměřen na propojení výzkumných a edukačních aktivit. Ačkoli tedy zatím nejsou podmínky výzev tohoto programu přesně specifikovány, lze předpokládat možné využití jeho prostředků i pro Centrum popularizace Pevnost poznání.

7 Shrnutí

Obsahem této kapitoly bude evaluace výzkumu, který byl předmětem této diplomové práce. Zodpovíme v ní stanovené výzkumné otázky a vyhodnotíme, zda bylo dosaženo vytýčených cílů.

1. Jaký vliv může mít daň z přidané hodnoty na strukturu rozpočtu projektu řešeného na veřejné vysoké škole?

Vliv daně z přidané hodnoty je obecně velmi významný. Při aktuálně platné sazbě 21 % může tento ekonomický nástroj ovlivnit výši nákladů o více než jednu pětinu. V případě veřejné vysoké školy, která s ohledem na charakter své převažující činnosti obecně nehospodaří v režimu nároku na odpočet DPH může mít tento nástroj vliv pouze za předpokladu, že konkrétní realizované plnění zakládá nárok na odpočet DPH. Pakliže je tento předpoklad naplněn, může veřejná vysoká škola v takovém případě počítat s úsporou nákladů z vlastních zdrojů až do výše aktuálně platné sazby DPH.

2. Jakými způsoby je možno přistupovat k užívání objektu Pevnosti poznání s ohledem na rozdílná pravidla hospodaření veřejné vysoké školy pro hlavní a doplňkovou činnost?

Pevnost poznání byla vybudována jako návštěvnické centrum s cílem popularizovat svou obsahovou a programovou nabídkou vědu a výzkum v celé jeho šíři. Centrum mohlo být pojato jako organizační jednotka Univerzity Palackého třemi různými náhledy na způsob užívání.

Prvním přístupem by byla Pevnost poznání pojata jako pracoviště určené výhradně ke komerčním aktivitám. V takovém případě by bylo povinností Univerzity Palackého pohlížet na její hospodaření v režimu doplňové činnosti. Centrum by muselo generovat zisk a veškeré dosažené příjmy by podléhaly dani z příjmů. Důsledkem by byla situace, že by byly všechny součásti UP při využití služeb Pevnosti poznání považovány za externí zákazníky. To by mělo nežádoucí dopad na hospodaření UP s veřejnými financemi.

Druhým možným přístupem by byla Pevnost poznání jako součást vzdělávací infrastruktury, užívaná výhradně pro hlavní činnost univerzity tak, jak je formulována ve Statutu UP. V takovém případě by byla financována z institucionálních zdrojů a podléhala by pravidlům zúčtování těchto

zdrojů se státním rozpočtem. Charakter a zaměření centra jako pracoviště otevřeného široké veřejnosti však tuto možnost téměř nepřipouštělo.

Třetí možností bylo pojetí Pevnosti poznání jako součásti vzdělávací infrastruktury užívané pro hlavní činnost univerzity s přesahem pro širokou veřejnost. Tato varianta byla vybrána jako ideální, neboť zaručuje největší možnou hospodárnost, a zároveň umožňuje maximálně efektivně využívat objekt širokým spektrem návštěvníků.

3. Jaké zdroje financování je možné využít v provozní fázi projektu?

Financování provozu daného projektu lze pokrýt několika různými zdroji. Provozovatel může plánovat částečné samofinancování centra příjmy ze vstupného a prodeje vědeckých hraček, případně z příležitostných pronájmů částí objektu k pořádání konferencí a dalších akcí spojených vědou, výzkumem a vzděláváním. Zde bude vstupovat do rozpočtu i námi akcentovaná položka DPH. Dále může využít institucionální zdroje, jako je příspěvek na vzdělávací činnost, investiční prostředky z fondů univerzity, a může také oslovit kraj či město, z jejichž rozpočtů má možnost získat příspěvek na provoz centra. Na zkvalitnění infrastruktury a programové náplně lze předpokládat nabídku prostředků ze strukturálních fondů EU, aktuálně nového operačního programu OP VVV.

Hlavním cílem diplomové práce bylo provést analýzu finanční stránky projektu zaměřenou na úpravy v rozpočtu a změny v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání, a na základě této analýzy zjistit, jaký dopad měly tyto změny a úpravy na strukturu zdrojů využitých při financování daného projektu. V souvislosti s hlavním cílem byly zformulovány dílčí cíle, a to vysvětlit význam institutu daně z přidané hodnoty v souvislosti s analyzovaným projektem a s využitím zjištěných informací navrhnout alternativy financování projektu v jeho provozní fázi.

Analýzou rozpočtů projektu, z nichž v práci jsou uvedeny dva z nich, počáteční a závěrečný, bylo zjištěno, že úpravy rozpočtu, tedy přesuny mezi různými kapitolami výdajů neměly samy o sobě výrazný dopad na strukturu zdrojů financování. Celá částka takto upravovaného rozpočtu byla stále plně kryta dotací. Naopak výrazný dopad měla změna přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání, jejímž důsledkem bylo významné snížení nezpůsobilé části DPH a naopak navýšení objemu nezpůsobilých výdajů projektu, které bylo

nutno pokrýt z vlastních zdrojů příjemce. Významnou měrou se na navýšení nezpůsobilých výdajů podílela část původně způsobilých investičních prostředků, které byly dodatečně vyjmuty z dotace. Kompenzovaná DPH se snížila z původně předpokládaných třinácti procent na osm procent celkového rozpočtu a alokaci vlastních zdrojů příjemce bylo oproti původnímu předpokladu nutno navýšit z jednoho procenta na sedm procent celkových nákladů projektu.

S ohledem na toto zjištění si dovoluujeme konstatovat, že hlavního cíle této diplomové práce bylo dosaženo.

Dílčím cílem práce bylo vysvětlit význam institutu daně z přidané hodnoty v souvislosti se zkoumaným projektem. Institutu DPH a objasnění dopadu rozdílných režimů DPH na zkoumaný projekt jsme se rozsáhle věnovali v páté kapitole. Vysvětlili jsme mechanismus kalkulace DPH v rámci daného projektu a zjistili jsme, že jde o nástroj s výrazným vlivem na jeho rozpočet.

Konstatujeme tedy, že tohoto dílčího cíle bylo dosaženo.

Dalším dílčím cílem práce bylo na základě analýzou zjištěných informací navrhnout rozpočet a finanční zdroje pro provozní fázi projektu. Provedli jsme predikci provozních příjmů a výdajů s desetiletou perspektivou a na jejím základě navrhli strukturu finančních zdrojů. Jedná se o variantu v dané chvíli realistickou, jsme si však vědomi, že se bude v prostředí a čase zcela jistě modifikovat.

Konstatujeme, že tohoto dílčího cíle bylo rovněž dosaženo.

Kapitolu *Shrnutí* jsme věnovali vyhodnocení výzkumu, který byl předmětem této práce. Zodpověděli jsme výzkumné otázky zformulované v podkapitole 4.2 a vyhodnotili dosažení hlavního cíle práce, a stejně tak cílů dílčích. Jsme přesvědčeni, že v mezích zadání a rozsahu předložené práce bylo stanovených cílů dosaženo.

8 Závěr

V předložené diplomové práci jsme se zabývali financováním konkrétního investičního projektu Pevnost poznání na Univerzitě Palackého v Olomouci. Jeho podstatou bylo vybudování a zprovoznění návštěvnického centra sloužícího k popularizaci a medializaci vědy a výzkumu, jehož cílem bude seznamovat širokou veřejnost s nejnovějšími vědeckými poznatky a motivovat zejména děti a mládež ke studiu přírodovědných a technických oborů. Projekt čerpal finanční zdroje zejména z prostředků strukturálních fondů Evropské unie, konkrétně z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. V naší práci jsme ukázali, jak je daný projekt včleněn do struktury Univerzity Palackého a jakým způsobem je řešena jeho finanční stránka z hlediska rozpočtu a skladby finančních zdrojů.

V teoretické části práce jsme specifikovali kategorie a pojmy, které považujeme za významné ve vztahu k dané problematice. Definovali jsme pojem *veřejná vysoká škola* z hlediska legislativního i věcného, objasnili jsme poslání této instituce a charakterizovali zdroje a způsob jejího financování. Dostatečné vymezení těchto pojmů a dějů jsme pokládali za natolik důležité, že jsme jejich ucelenou deskripci vytýčili jako jeden z dílčích cílů práce. Této problematice jsme se dostatečně věnovali v rámci první kapitoly teoretické části práce.

Druhým dílčím cílem, kterému jsme se chtěli věnovat v teoretické části práce, bylo objasnit relevantní pojmy a procesy spojené s využitím prostředků z fondů Evropské unie. Tento cíl reflektoval skutečnost, že předmětný projekt byl financován právě z těchto zdrojů. Jedná se o problematiku poměrně složitou, nicméně pro naši práci zásadní. My jsme jí proto věnovali celou druhou kapitolu práce v pro tuto práci relevantním rozsahu.

Praktická část práce byla již věnována konkrétní analýze finanční stránky projektu Pevnost poznání zaměřené na úpravy v rozpočtu a změny v přístupu ke způsobu užívání objektu Pevnosti poznání. Hlavním cílem této analýzy bylo zjistit a dostatečně popsat, jaký dopad měly sledované změny a úpravy na strukturu zdrojů využitých při financování daného projektu. Od tohoto hlavního cíle se odvíjely dva dílčí cíle. První z nich sledoval význam institutu daně

z přidané hodnoty v souvislosti s daným projektem, druhý byl zaměřen na způsob financování provozní fáze projektu. Podrobné zhodnocení cílů je obsaženo v kapitole *Shrnutí*.

Jsme si vědomi skutečnosti, že je v této problematice možné daleko hlubší zkoumání zejména v rámci oborů ekonomie a evropské správy, právě pro tyto další studie může ale naše práce sloužit jako velmi zajímavý a podnětný modelový příklad. Pravidla pro čerpání dotací se velice rychle mění. Stejně tak se řešení podobných projektů velice často potýká s komplikacemi, které vyvstanou až při jejich samotné realizaci. Tyto změny pak mohou mít poměrně zásadní vliv na účetnictví a financování celého projektu, má-li se udržet v mezích pravidel pro čerpání evropských dotací.

Téma přípravy, financování a organizace projektů vysokých škol čerpajících finanční zdroje z dotačních programů Evropské unie je v současnosti pro české vysoké školy zásadní. S ohledem na rostoucí náklady na kvalitní výukové prostředí a techniku by v současnosti nebylo možné projekt v obdobném rozsahu, jakým je olomoucká Pevnost poznání, bez evropských peněz vůbec realizovat. Přitom podobné projekty jsou jedinou možností, jak udržet konkrétní vysokou školu konkurenceschopnou minimálně ve středoevropské, z dlouhodobého hlediska ale také celoevropské konkurenci vysokých škol.

Jsme přesvědčeni, že zkušenosti nasbírané řešením konkrétních rozsáhlých projektů mohou inspirovat další dobré nápady, které by pak podobně jako Pevnost poznání při Univerzitě Palackého mohly pomoci realizovat peníze z evropských fondů. Právě v tom spatřujeme hlavní přínos této práce. Její poznatky, postřehy a těžce nasbírané zkušenosti z náročné realizace dnes již úspěšného projektu se mohou stát vzorem a návodem pro projekty podobné, jejichž řešení se mnohdy z důvodu neplánované a nezáviněné komplikace dostane do obtížné situace. Ve své praxi bychom rozhodně uvítali, kdyby se podobných příkladů modelového řešení realizace nejrůznějších projektů objevilo co nejvíce. Jejich zpracování do ucelené studie pak může být úkolem pro další vědecké práce.

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Rozdělení prostředků fondů EU	25
Tabulka 2 - Harmonogram projektu 2010 – 2011.....	44
Tabulka 3 - Harmonogram projektu 2012 – 2014	45
Tabulka 4 - Složení realizačního týmu	46
Tabulka 5 - Složení odborného týmu a rozložení odpovědnosti za provoz sekcí.....	46
Tabulka 6 - Rozpočet způsobilých výdajů na počátku projektu.....	50
Tabulka 7 – Rozpočet celkových výdajů na počátku projektu	52
Tabulka 8 – Struktura plánovaných zdrojů financování projektu.....	52
Tabulka 9 - Finanční mezera 1	54
Tabulka 10 - Finanční mezera 2	54
Tabulka 11 - Míra finanční podpory	55
Tabulka 12 - Rozpočet způsobilých výdajů na konci projektu.....	59
Tabulka 13 – Rozpočet celkových výdajů na konci projektu.....	59
Tabulka 14 – Struktura zdrojů před konsolidací.....	59
Tabulka 15 - Struktura zdrojů po konsolidaci	60
Tabulka 16 – Příjmy a výdaje v provozní fázi projektu	62
Tabulka 17 - Zdroje financování v provozní fázi projektu	63

Seznam zkratek

CRH	Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum
CZ	Česká republika
Č.	Číslo
Čl.	Článek
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
Kč	Koruna česká
KF	Kohezní fond
M ²	Metr čtverečný
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics
Odst.	Odstavec
OP VaVpl	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PO	Prioritní osa
RCPTM	Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů
Reg. č.	Registrační číslo
ROPD	Rozhodnutí o poskytnutí dotace
Sb.	Sbírka
SŠ	Střední škola
UP	Univerzita Palackého
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
VaV	Věda a výzkum
ZMZ	Závěrečná monitorovací zpráva
ZŠ	Základní škola
ŽOZL	Žádost o ex-ante platbu

Použitá literatura a zdroje

Literatura

1. BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z andragogiky* 2. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006, 80 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1356-6
2. DOLEŽAL, Jan, Pavel MÁCHAL a Branislav LACKO. *Projektový management podle IPMA. 2.*, aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012, 526 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4275-5.
3. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 407 s. ISBN 80-736-7040-2.
4. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2007, 210 s. ISBN 978-808-7029-138.
5. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008, 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.
6. *Římské smlouvy*. Editor Hana Konětopská. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1993, 218 s. Evropská integrace v dokumentech. ISBN 80-901-3016-X

Elektronické zdroje

7. STAKE, Robert E. *The art of case study research*. Thousand Oaks: Sage Publications, 1995, xv, 175 p. ISBN 08-039-5767-X.
8. European Commission: Eurostat. *Europa Commission* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/home?p_auth=jJ0uI1FB&p_p_id=estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet&p_p_lifecycle=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_estatsearchportlet_WAR_estatsearchportlet_action=search&text=NUTS.
9. Euroskop. *Euroskop: Odbor informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/54/16350-konsolidovane.pdf>
10. Evropská komise: Regionální politika. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/erdf/.
11. Evropská komise: Regionální politika. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/cohesion-fund.
12. Evropská komise: Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp?langId=cs>.
13. Evropská unie. *Evropská unie: Evropská komise* [online]. [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm

14. Evropská unie: Oficiální internetové stránky Evropské unie. *Europa.eu* [online]. [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm
15. Horizont 2020: The EU framework programme. Horizont 2020 [online]. 2013 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.h2020.cz/cs>
16. ManagementMania: Profesionální portál pro business. *ManagementMania* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/dph-dan-z-pridane-hodnoty>
17. Ministerstvo financí České republiky. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2004/zakon-c-235-2004-sb-3570>
18. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNÝ-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-\(SROP\)/Pro-zadatele/Prirucka-pro-zadatele](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNÝ-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP)/Pro-zadatele/Prirucka-pro-zadatele)
19. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>
20. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>.
21. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>.
22. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/>
23. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Regionalni-politika-EU-2004-2006>.
24. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>.
25. Ministerstvo pro místní rozvoj: Portál územního plánování. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2012, 2014-01-07 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>.
26. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: Abeceda fondů. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2010 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/11686?highlightWords=region%C3%A1ln%C3%AD+politika>.

27. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky: Operační program výzkum a vývoj pro inovace. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/filemanager/files/27893-cs.pdf>
28. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR: Výzkum a vývoj. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/narodni-politika-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-cr-na-leta-2009-az-2015>.
29. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [online]. 2015 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci-verejnym-vysokym-2>.
30. Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. *Operační program výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2012 [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty-programu/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace/>.
31. Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky. ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Portál odboru strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník>
32. Rada pro výzkum, vývoj a inovace, poradní orgán vlády ČR. *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=932>.
33. Technologické centrum Akademie věd České republiky. *Technologické centrum akademie věd České republiky* [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.tc.cz/cs>
34. Univerzita Palackého v Olomouci. Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska [online]. 2013 [cit. 2015-05-17]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/ZOVS.pdf
35. Univerzita Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2014 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/SRB3-14-2_nova.pdf
36. Univerzita Palackého v Olomouci. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2010 [cit. 2015-06-09]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2011/UP_DZ_2011-15.pdf
37. Univerzita Palackého v Olomouci: Přírodovědecká fakulta. *Univerzita Palackého v Olomouci: Přírodovědecká fakulta* [online]. 2005 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://www.prf.upol.cz/fileadmin/user_upload/PrF-dokumenty/DZ_PrF_2006-2010.pdf
38. *Univerzita Palackého v Olomouci: Statut UP* [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/X._UZ_Statutu_UP.pdf
39. Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2005 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/DZ-UP-2006-2010.pdf

40. Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2014 [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/MPKB3-14-7_v.r.pdf
41. Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska. *Univerzita Palackého v Olomouci: Úřední deska* [online]. 2015 [cit. 2015-06-14]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/2014/MPKB3-15-1_v.r.pdf
42. Zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). In: *130/2002 Sb.* 2002. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130>
43. Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *111/1998 Sb.*, 1998. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>.

Nepublikované zdroje

44. *Pevnost poznání, Science visit center: Studie proveditelnosti*. Olomouc, 2010.
45. *Závěrečná monitorovací zpráva: Technická příloha ZMZ*. Olomouc, 2015
46. *Žádost o dotaci: Technická příloha žádosti*. Olomouc, 2010

Seznam příloh

1. Metodický pokyn kvestora UP B3-14/7-MPK *Metodika uplatňování nároku na odpočet daně z přidané hodnoty pro projekt OP VaVpI PO3 Pevnost poznání – reg. č. CZ.1.05/3.2.00/09.017.1*
2. Metodický pokyn kvestora UP B3-15/1-MPK *Dodatek č. 1 metodického pokynu kvestora UP č. B3-14/7-MPK Metodika uplatňování nároku na odpočet daně z přidané hodnoty pro projekt OP VaVpI PO3 Pevnost poznání – reg. č. CZ.1.05/3.2.00/09.0171*

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Lenka Copková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Analýza vybraného projektu řešeného na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci
Název v angličtině:	Analysis of chosen project, which is solved on Palacky University - Faculty of Science
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá analýzou investičního projektu Pevnost poznání, financovaného z prostředků EU. Teoretická část vymezuje klíčové pojmy z oblasti vysokého školství a strukturálních fondů EU. Praktická část řeší přípravu projektu a dopady změn rozpočtu na zdroje financování. Práce rovněž hodnotí pedagogický přínos výstupů projektu.
Klíčová slova:	Projekt, financování, Evropská unie, fondy, popularizace, věda, Univerzita Palackého, Pevnost poznání
Anotace v angličtině:	Presented diploma thesis deals with the analysis of the investment project Pevnost poznání (Fort of Science) funded by the EU funds. The theoretical part defines the key concepts in the field of higher education and the EU Structural Funds. The practical part solves the preparation of the project and the impacts of changes in the budget for funding sources. The thesis also evaluates the pedagogical benefits of project outputs.
Klíčová slova v angličtině:	Project, funding, European union, funds, popularization, science, Palacký University, Fort of Science.
Přílohy vázané v práci:	1. Metodický pokyn kvestora UP č. B3-14/7 2. Metodický pokyn kvestora UP č. B3-15/1, Dodatek č. 1 k B3-14/7
Rozsah práce:	75 stran
Jazyk práce:	český